Dominica die

Pſalmus.j.

Beatus vir qui
b nō abijt ⁊c̄. Jſte pſal. ſm ꝙ Hie-
ro. in plo. ſup pſal. dr: ⁊ ꝯcor. Ly-
ra: alijq; doctores cōir tenēt: non
eſt fact⁹ a Dauid. et ē ſine oī titu-
lo. Sʒ veriſimili⁹ credit ꝙ ſit edit⁹ ab Eſdra q̄ pſal
mos recollegit ⁊ redegit i h̄ vno li. et ſue recollectōi
hūc pſal. p modū plogi ꝑpoſuit. Sʒ q̄re ī pſalmos
cōputat ⁊ ꝑe pſalm⁹ dr: Hui⁹ rō ē. q2 alijs pſalmis
in hoc libro ē cōpaginat⁹. Et q2 Eſdras q̄ ipm cōpo-
ſuit ſpm̄ ꝓphericū habuit. Et ei⁹ libri inter canoni-
cas ſcp̄turas ponunt. Et ſic merito iſte pſal. int ali-
os pſal. cōputat. Prim⁹ itaq; pſalm⁹ iſte ē in q̄ de-
ſcribit hois ꝓceſſus in btitudinē di. ſic: **Beatus
vir qui nō abijt** ſ. a via iuſticie declinādo **in
cōſilio īpioꝝ** ſ. prauis ſuggeſtionib9 eoꝝ ⁊ ma-
chinatiōib9 ꝯſentiēdo **et in via pctōꝝ non ſte-
tit** ſed ad pniam redijt. Nā ſtare eſt ꝑſeuerare **⁊
in cathedra peſtilētie n̄ ſedit** Quid ſit ſede-
re in cathedra peſtilētie Aduertēdū ꝙ ſic dr Aug. ⁊
etiā Greg. Peſtilētia eſt morb9 late ꝑuagans ⁊ oēs
aut pene oēs inuoluēs. vn̄ dr a paſtu q̄ſi paſtulētia.
ideoq; ſignificat ſupbiā ⁊ vanā gloriā. q2 fere null⁹
eſt q̄ hac peſte nō ſit infect⁹: q̄uis accōmodati⁹ ac-
cipiat cathedra peſtilentie ꝑ pnicioſa doctrina. et ꝑ
exēplo prauitatꝭ poſterꝭ relicto: q̄ vt cācer in hoib9
ſerpit. Et ſic patʒ itellect⁹. **Sed in lege dn̄i volū-
tas ei⁹** ſ. ad pficiēdū mādata diuia **et in lege
eius meditabitur die ac nocte** i. iugi obſer-
uatiōe i pſpis q̄ſi die: ⁊ in aduerſ q̄ſi nocte deſignatꝭ
**Et erit tanq̄ lignū qd plātatū eſt ſec⁹ de-
curſus aqꝝ** i. gra ſpūſſcti ſp virēs. Nā p aquas
gra ſpūſſcti ſcat: vt patet Joā. iiij. **qd fructū ſu-
um** i. p̄miū felicitatꝭ eterne **dabit in tpe ſuo**
hoc eſt: poſt mortē. **Et foliū eius** i. verbū eius
nō defluet ſ a veritate in mēdaciū **et oīa q̄-
cunq; faciet ſp pſpabuntur** ſ. ad conſequē-
dū eterna btitudinē. **Nō ſic impij nō ſic** Bis
dicit non ſic: ad ſignificandū ꝙ impij nō ſic ſtant in
pn̄ti ſicut iuſti viueñ. ſine pctō in lege dn̄i ⁊ in gra.
Nec g̊ ſic ſtabunt in futuro vt iuſti: q2 impij nō p-
ueniūt ad btitudinē eternā: que dabit iuſtis. Eſt er-
go ſenſus. Non ſic. ſ. ſtant viuēdo in pn̄ti impij. nō
ſic etiā ſtabūt in futura felicitate iuſtoꝝ. Quid er-
go eis ſequat: ſubdit **ſed tanq̄ puluis** q̄ ē ſic-
cus ab hūore. ſ. grē **quē pijcit** ſ. in hora mortis
ventus ſ. tentatōis diabolice **a facie terre**
id ē: a vita pn̄ti tollēdo ⁊ ad ifernū deduceñ. **Ideo
non reſurgūt impij in iudicio** ſ. reſurrectiōe
glorioſa: lʒ reſurgant ad penam **neq; peccato-
res in concilio iuſtoꝝ** Sic debet ſcribi cum c
non cum ſ. quia ſm Hierony. in alia tranſlatione ⁊
Lyram habet in congregatione: quod ſonat conci-
lium. Nam peccatores reſurgēt i iudicio: ſed ſepati
a cōgregatiōe electoꝝ. vt patet Matt. xxv. **Quo-
niam nouit dn̄s viam iuſtorum** ſ. approbā-
do tanq̄ rectam ad beatitudinem **et iter impi-
orum peribit** i. in perditiōem eternam ibit. Et
ſic patet.

Pſalmus.ij.

**Quare fremuerūt
gentes** ⁊c̄. Jſtum pſalmū putatur feciſſe
Dauid: lʒ titulū non habeat: vt patet per
Lyram. In quo agit de hominū mūdanoꝝ rebelli-
one ac machinatiōe contra chriſtū: necnō ⁊ de ipſi⁹
chriſti genitura eterna a deo patre eius quoq; excel-
lentia. Dicit ergo: **Quare fremuerunt** ſcilicʒ
more ferarum irrationalium. q. d. Non conſequen-
tur intentum quantūcunq; iraſcantur et fremant
gentes id eſt: gentiles: vt romani ⁊ alij. **et po-
puli** ſcilicet iudeorum **meditati ſūt inania**
ſcilicʒ cogitañ. per chriſti interfectionem ⁊ diſcipu-
lorū eius perſecutionē extiguere fidē chriſti. **Aſti-
terunt reges terre** ſcilicet Herodes et Pila-
tus **et principes** ſcilicet ſacerdotum ac Ma-
giſtratus iudeorum **conuenerunt in vnum:
aduerſus dominum ⁊ aduerſus chriſtum
eius. Dirumpamus vincula eorum et p-
ijciamus a nobis iugum ipſorum** hoc eſt:
dei et chriſti eius fidem. Sic enim loquebantur
conſpirantes contra chriſtum iudei et etiam idola-
tre gentes. quaſi di. Demus operam ne impona-
tur nobis vinculum et iugum fidei chriſtiane. Sic
exponitur ſm Auguſtinum ⁊ communiter. **Qui
habitat in celis** hoc eſt: ipſe deus **irride-
bit eos: et dominus ſubſan nabit eos** id
eſt: oſtendet dignos irriſione et ſubſan natione in
iudicio. **Tunc** ſcilicet in iudicio **loquetur ad
eos** ſcilicet increpando **in ira ſua: et in furo-
re ſuo** id eſt: in vindicta forti et terribili **con-
turbabit eos. Ego autem** ſcilicet chriſtus.
Nam h̄ conuertit propheta ſermonem ad loquen-
dum in perſona chriſti: acſi chriſtus diceret: Ho-
ſtes quidem mei conturbabūtur ⁊ peribunt. Ego
autem **conſtitutus ſum rex ab eo** ſcilicʒ deo
patre **ſuper ſion montem ſanctum eius** id
eſt ſup ſanctam eccleſiā: que dicitur ſion quod in-
terpretatur ſpeculatio. quia eccl'ia per veram fidem
ſpeculatur in p̄ſenti deum: ⁊ tandem in celo ſpecu-
labitur per apertam viſionem. Dicitur etiam eccle-
ſia Mons ſanctus. Quia ſicut mons eſt eleua-

tus a terra. ꝛ firmiter ſtat: ſic eccleſia eleuata ē a ter-
renis cupiditatib⁹ in pfectiōe euāgelice ſanctitatis.
et ſtabilis eſt in fide vſq; in finē mūdi. ⌊predicās
pceptum eius⌋.i. euangeliū. Dñs.ſ. pater ⌊di
xit ad me: filius meus es tu⌋.ſ. p eternam ge
neratiōem ⌊ego hodie genui te⌋ Quare dt ho-
die: qđ ſignificat pñs tps: cū ab eterno genuerit eū:
Rñdet ſm Aug. ꝛ ꝯcor. Lyrā: qꝛ ergo ſic ē ꝙ in eter-
nitate nil tranſit in pteritū quaſi eſſe quid deſierit.
Nec expectat in futurū quaſi nōdū ſit: eo ꝙ qcquid
eternū eſt: ſp eſt. g̃ dt hodie: tanq; pñs. p hoc ſignifi
cans eternā generatiōem. Etem vt dt Phs: Nil ha
bemus de tēpore niſi nunc. hoc eſt: pſens tēp⁹ pma-
nenter. idcirco p pſens tps cōuenienter eternitatis p-
manentia deſignat. Poſtula a me ꝛ dabo ti-
bi gentes⌋.q.d. Meritū tue paſſiōis expoſtulat
vt dem tibi gentes chriſtiani nois ⌊hereditatem
tuā et poſſeſſio. tuā termīos terre⌋.i. vt poſ
ſideas p fidem tuā totū mundū ad hereditatem ſa
lutis eterne. Reges eos in virga ferrea⌋ id ē
iuſticia inflexibili ⌊et tanq; vas figuli cōfrin-
ges eos⌋.i. conteres in eis luculētas cupiditates
terrenas ꝛ peccatorū ſordes. Et nunc o reges⌋
ſcȝ innouati p fidem ⌊intelligite⌋.ſ. maieſtatem
chri ⌊erudimini qui iudicatis terram Ser
uite dño in timore⌋.ſ. filiali ⌊et exultate ei
cum tremore⌋ ſine diſſolutione. Apprehen-
dite diſciplinam⌋.ſ. refrenando vos a peccatis
neqñ iraſcatur dñs ꝛ peatis de via iuſta⌋
ſcȝ declinando ad iniuſticiam q ducit in pditōem.
Et quia deus ſepe punit hoc etiā in pſenti: ideo ſeq-
tur: Cum exarſerit in breui⌋.i. in pſenti vita q
breuis eſt ⌊ira eius⌋.i. vindicta ⌊beati omnes
qui confidunt in eo⌋.ſ. ſpe venie ꝯuerſi ad peni
tentiā p flagella vt ſaluentur.

Pſalmus.iij

Dñe quid multi-
plicati ꝛc. In hoc pſalmo Dauid agit de
chri morte ꝛ reſurrectiōe. Unde admirā-
do loquit in pſona chriſti di. Domine⌋.ſ. de⁹ pa
ter ⌊quid multiplicati ſunt q tribulāt me⌋
ſcȝ chriſtū tuum qui nil tale ab eis pmerui ⌊mul-
ti inſurgunt aduerſum me Multi dicunt
anīe mee: non eſt ſalus ipſi in deo ei⁹⌋ Hoc
patet Matt. xxvij. vbi dr ꝙ chro pendenti in cruce
dicebant multi: Confidit in deo: liberet eum nūc ſi
vult ꝛc. Tu aūt dñe ſuſceptor meus es⌋ id
eſt mee humanitatis in vnitatē pſone diuine ⌊glo
ria mea ꝛ exaltans caput meū⌋.i. mentem q
eſt caput anīe ſm Aug. quā exaltauit deus tam in
paſſione ita ꝙ nullo modo vinci potuit in penis: q̃ȝ
in reſurrectione q chrs glificatus eſt. ideo dt: Glo-
ria mea ꝛ exal. Uoce mea ad dominū clama
ui⌋.ſ. in cruce ⌊et exaudiuit me de mōte ſan
cto ſuo⌋.i. de altitudine deitatis ſue ſctiſſime ꝛ iu-
ſticie diuine. qꝛ iuſticia dei reqrebat vt chrm innocē
tē occiſum de⁹ pr reſuſcitaret a mortuis. Jō ſequit:
Ego dormiui⌋ Dormire in ſcptura ſepe p mori
accipit. patet. iij. Re. ij. Dormiuit Dauid cū patri-
bus. ꝛ pluribꝫ locis. Dicit g̃ chrs. Ego dormiui. ſ. mo
riendo in cruce. Ego inquā. q.d. A meipo non coa-
cte ſed ſpōte volui mori ſic q volūtarie dormit ⌊et
ſoporatus ſum⌋.ſ. in ſepulcro qeſceñ. Nā ſopor
quietē importat ⌊et exurrexi⌋.ſ. p glioſam reſur
rectionē ⌊qꝛ dñs⌋.i. diuitas ⌊ſuſcepit me⌋.ſ. hu
manitatē in vnitatē pſone. Jdo Nō timebo mi
lia ppli circūdātis me⌋.ſ. pſeqndo ⌊exurge
dñe ſaluū me fac⌋.ſ. a corruptōe ⌊deus meus
Qm̄ tu pcuſſiſti oēs aduerſantes mihi ſi-
ne cā⌋ h eſt: iudeos debellādo puniēs p romanos
⌊dentes pctōꝝ⌋.ſ. iudeoꝝ maledicentiū mihi et
mēdacit detrahēdo mordētiū ⌊cōtriuiſti. Dñi
eſt ſalus⌋.ſ. effectiue q ſalutē hāc fecit. q.d. Ipi di
xerūt: nō ē ſal⁹ i deo ei⁹. et ecce patȝ eoꝝ mēdaciū. qꝛ
dñi eſt ſal⁹ iſta ꝙ me reſuſcitauit ꝛ p me oēs fideles
ſaluauit. Ideoq; o tu de⁹ ſit ⌊ꝛ ſup pplm tuū⌋.ſ.
chrianū credētē fidē formata i me ⌊bñdictio tua⌋
ſcȝ q eſt collatio grē in pñti ꝛ glie in futuro.

Pſalmus.iiij.

Cum inuocarē ex-
au. ꝛc. In h pſal. Dauid hortat virū iuſti
ad bona opa ꝛ ad patiētiā ac i fide chri p-
ſeuerantiā. vñ ſctā eccl'ia hunc pſalmū iō qtidie ad
cōpletoriū recitat: qꝛ ſic de die in diē in laudibꝫ dei:
ita i ſero diei vniuſcuiuſq; i laudibꝫ dei ꝛ i pace chri
reqſcere cupit ꝛ finire vitā p ſctāȝ pſeuerātiā. Jdoq;
in pſona eccl'ie vl' iuſtoꝝ Dauid i h pſal. dt ſic: Cu
inuocarē exaudiuit me de⁹ iuſticie mee⌋.i.
de⁹ a quo ē iuſticia mea. qꝛ ſm Aug. a ſolo deo eſt hoi
vt ſit vere iuſt⁹ ⌊in tribulatōe dilataſti mihi⌋
Hic, ppha mutat vba a pſona tertia i ſcdam. et ē ſen
ſus: Tu dñe dilataſti mihi: ſubaudi cor: infūdēdo
ꝯſolatiōeȝ ſpūſſcti vt eēm patiēs i tribulatiōe. Pro
g̃ Miſerere mei ꝛ exau. o. m.⌋ ſaluādo me. Fi
lij hoim vſq; q grani corde⌋ ſic loqndo diapſal
ma eſt. q.d. q̃ȝdiu ſtatis corde duro grauati mala
ꝯſuetudie pcti ⌊vt qđ dili. vani. ꝛ qritis men-
daciū⌋ Uanitas ē mūdana glia. Mēdaciū ē idolo
rū cultura. ꝛ etiā a vitate fidi chri diſcrepatio: ſiue
corde vt ſūt heretici falſa credētes: ſiue etiā ore ꝯ fi
dei vitatē pdicātes: ſiue ope vt ſūt mali chriani: q ꝛ
ſi vbis ꝯfitent chrm: factis tñ negāt. Oēs tales qrūt
mēdaciū ꝛ nō vitatē q ē chrs. Et nota ꝙ i h pſalmo
vtit pſalmiſta pluries mutādo voces p diapſalma
Quid ſit autem diapſalma clarius habes ſup pſal.
xxxj. Conſequēter tales reuocans ad veritatem di-
cit Scitote⌋.ſ. veraciter ⌊quoniā mirificauit

dn̄s ſctm̄ ſuū i.chr̄m q̄ eſt ſctūs ſctōꝝ. Dan̄.ix.
Quē mirificauit in reſurrectiōe aſcēſione ⁊ miracu
loꝝ.efficacia ꝑ apl'os ⁊ diſcipulos facta in noīe chr̄i
ieſu.ſ.vt ſeq̄mini eū in ꝟitate fidei ⁊ moꝝ ſctitate.⁊
ſic nō diligatis vanitatē aut mendacium **Dn̄s ex
audiet me** .ſ.eccl'iam orantem **cū clamauero
ad eū** ſcȝ vt liberet me de errorib⁹ vanis ⁊ mēda-
cijs gentilitatis ac incōmodis mūdi ⁊ ꝑiculis pcti
et futuris ſupplicijs. **Iraſcimini ⁊ nolite pec-
care** Hoc duplicē ſenſuȝ hȝ ſm Aug. ⁊ doc. Vnū
ſcȝ Iraſcimini vobiſipſis cōtra v̄ra pctā ꝑterita vt
de eis agatis penitentiā ⁊ amplius nolite peccare.
Aliū ſenſum habȝ ſic. Iraſcimini.i. etiā ſi inſurgūt
mot⁹ ire.nolite peccare.i. nō ꝯſentiat rō i pctm̄ nec
ira ꝑducat̃ in effectū **q̄ dicitꝭ in cordib⁹ v̄ris**
ſupplendū eſt ſm Aug.dicite.vt ſit ſenſus. Ea q̄ di
citis in cordib⁹ v̄ris dicite etiam labijs veraciter ⁊
opib⁹ implēdo.qd̄ nō faciūt falſi chr̄iani q̄ in corde
credūt chr̄m ſed opib⁹ negāt. Sil'r falſi penitētes q̄
in corde dictāt cauendū a pctīs. ſȝ ope peccare non
ceſſant. Ideo ſubdit **⁊ in cubilib⁹ v̄ris** .i.in ſe-
creto cordis v̄ri **cōpungimini** ſcȝ veraci ꝯtriti-
one de pctīs pniām verā agēdo. Et ſic **Sacrifica
te ſacrificiū iuſticie** .i.offerte voſmetipſos deo
ſacrificādo in opib⁹ iuſte ſatiſfactionis decetero iu
ſte viuēdo **⁊ ſperate in dn̄o** ſcȝ de p̄mio celeſti
reddēdo a dn̄o.q.d. In ſolo deo ſperate nō in tꝑali-
bus ſicut faciūt multi ſtulti q̄ totam ſpem in tꝑali
bus gerētes futura bona nō credūt. Et de iſtis ſub
dit **multi dicūt quis oſtēdit nobis bona**
h̄ eſt.multi ſtulti dicūt talia verba. Quis venit de
celo ⁊ vidit ea q̄ dicunt̃ d̄ bonis celeſtibus vt poſſit
nob̄ veracit̃ oñdere ea eē ſūma bona ⁊c̄. Sȝ h̄ dictū
illoꝝ tanq̄ȝ falſum ex ip̄o lumine naturali.ſ. rōnis
reprobando alloquit̃ deū d. **Signatū eſt ſuper
nos lumē vultus tui dn̄e** Pro intellectu hu-
ius dicti notanda ſunt hec. Primo quō d̄r hō a dō
ſignat⁹:⁊ q̄d ſit h̄ ſignū qd̄ d̄r ſignatū ſuꝑ nos. Se
cundo q̄re h̄ ſignum d̄r lumē. Tertio q̄re d̄r lumē
vultus dn̄i. Ad primū ḡ dicenduȝ ꝙ in ſuꝑiori ꝑte
hoīs ſcȝ in mēte ſignat⁹ eſt hō dei imagine ⁊ ſil'itu-
dine eo ꝙ fact⁹ ē ad imaginē ⁊ ſil'itudinē dei. Gen̄.
ij. ⁊ ſic d̄r ſignat⁹ hō ſic̄ denari⁹ vel ſigillū regis ſi-
gnant̃ imagine ei⁹. Et de h̄ d̄t h̄ Dauid. Signatuȝ
eſt ſcȝ.ſignū imaginis diuine ſuꝑ nos.i.in ſuꝑiori ꝑ
te aīe n̄re. h̄ ē.in mēte vl' rōne tāq̄ȝ in ſigillo. Scd̄o
itaq̄ȝ q̄re h̄ ſignū d̄t eſſe lumē. Dicendū ꝙ iō.q̄ꝛ hec
imago dei in nobis nō eſt aliud in re. q̄ȝ ip̄m lumē
naturalis intellect⁹ ſeu rōnis q̄ cognoſcim⁹ oculis
mētis vidēdo deū ⁊ bona eterna. Vn̄ Aug.dicit.ꝙ
aīa eſſe d̄r ad imaginē dei eo ꝙ capax eſt eternorum
⁊ ſic d̄r vere lumen:q̄ꝛ ſic̄ lumine vident̃ q̄cunq̄ȝ vi-
dent̃.ij.de aīa. Ita ꝑ lumē intellect⁹ videm⁹ cogno
ſcēdo deū ⁊ eterna. Sȝ tertio vidēdū ē q̄re pſalmi-
ſta d̄t h̄ lumē vult⁹ dei. Ad qd̄ dicēdū ꝙ iō:q̄ꝛ lumē
intellect⁹ naturalis eſt q̄dā imp̄ſſio diuini vult⁹. h̄
eſt:diuine imaginis ⁊ ſil'itudīs in cognoſcēdo:q̄ꝛ ſi

cut de⁹ ꝑ filiū ſuū q̄ eſt lumē ſuū:ſapia ſua ⁊ rō ſua:
diſcernit ea q̄ ſūt faciēda a nō faciēdis:⁊ ꝑ quē oīa
q̄ opat̃ facit:ita aīa n̄ra ꝑ rōneȝ vel intellcm̄ faciēda
diſcernit a nō faciēdis:⁊ trāſitoria ꝯtēnit ac et̄na eli
git. Itaq̄ȝ hic Ps̄.vultū dei dicit ip̄am veritatē ſa
pientie ⁊ clare cognitiōis ī deo exiſtētē. q̄ꝛ ſic ꝑ vul-
tū hō cog̃ſcit̃: ita ꝑ ꝟitatē ſapie diue q̄ chr̄s ē a fide-
lib⁹ de⁹ ꝯg̃ſcit̃.ḡ lumē.i.ſapia ipſi⁹ vult⁹.i.vere cog
nitiōis ſiue ꝟitatꝭ dei:ſuꝑ nos ſignat̃ dum cognitio
dei ꝟiſſima n̄ris mētib⁹ imp̄mit̃ in ſig̃ imagis dei
ad quā facti ſum⁹:⁊ lumie gr̄e fideiq̄ȝ crucꝭ chr̄i ad
eterne regis ſil'itudinē in baptiſmo ſigno crucꝭ illu-
ſtramur. Vn̄ ḡ Ps̄.d̄t Signatū eſt ſuꝑ nos lumen
vultus tui dn̄e:ſenſus eſt.i.in ſuꝑiori ꝑte n̄ri. h̄ ē:in
mēte imp̄ſſū eſt tanq̄ȝ in ſigillo ſignū imagis tue ⁊
ſimilitudinis tue: vt.ſ.te cognoſcam⁹ ⁊ amem⁹.acſi
diceret ꝯtinuando ad p̄miſſa ſic. Multi.ſ. ſtulti di
cūt. q̄s oſtendit nobis bona eterna. Sed hoc falſo
dicunt q̄ꝛ ex ipſo naturali lumine rōnis quo nos ad
imaginē tuam ſignaſti pōt hō et deberet prudenter
intelligere ꝙ tenet̃ tendere per cognitionē ⁊ amoreȝ
ad deuȝ et ad eterna. Tū q̄a intelligere pōt natura-
liter ſe ad deū factū.iuxta illud dictuȝ.Aug.in ſoli.
Feciſti dn̄e cor meū ad te et ideo inquietū eſt donec
ꝑueniat ad te. Tū quia ſm iuſticiam ſicut rex vult
ſibi ꝓ cenſu reddi denarium habēteȝ imaginē regis
ip̄ius in ſe. Ita de⁹ exigit animā ſibi reddi imagie
vultus ſui ꝯſignatā. Tū deniq̄ȝ q̄ ad chriſtianos lo-
quēdo. q̄a vt d̄t. Amb.nil tam impreſſuȝ humanis
affectib⁹ q̄ȝ diligere ſe diligētē. Sed q̄a chr̄s dilexit
nos adeo ꝙ mortē ſuſtinuit ꝓ nobis ipſe de⁹ noſter.
ḡ ratio dictat vt reamemus pro tanto amore nobis
exhibito ipſuȝ deū. Idō q̄ȝ gr̄as agendo ḡtulabunde
ſubdit. **Dediſti leticiam in corde meo** .i. in-
fudiſti mihi gr̄aȝ ſpūſcti: gaudiū bone conſcie pro
tali beneficio predicto. **A fructu frumenti vini
et olei ſui multiplicati ſunt** Iſte ꝟ. duplicit̃
exponit̃ a doctorib⁹. Vno modo de malis hoībus
mūdanis.ſic ꝙ illi ſtulti de quib⁹ premiſit ꝙ mul-
ti tales dicūt. Quis oñdit nobis bona:multiplica-
ti ſunt tꝑalib⁹ bonis a fructi frumenti et vini et olei
ſui. Et ꝑ iſta tria p̄cipua q̄ ſunt ad vſus hominum
intelligunt̃ alia terrenaſcētia ⁊ temꝑalia ī q̄b⁹ mali
voluptates ſuas multiplicant putantes in his con-
ſūmatū bonū eſſe. Ego autē(inq̄t iuſtus vl' eccleſia)
q̄ de eternis epulis gaudeo in pace in idipſum dor-
miā ⁊c̄. Alio modo exponit̃ de fidelibus et chr̄ianis
ſic vicȝ ꝙ ſententia incipiat̃.ibi. Dediſti leticiaȝ ī cor
de meo.q̄ꝛ ibi incipit verſus ſm hebreicā veritatem
et tranſlattionē Hiero.iuxta hebreū.⁊ ſic regratiā-
do Ps̄.d̄t Dediſti letitiam in corde meo cum per
ſpm̄ video fideles multiplicari a fructu frumenti
id eſt.panis et vini.ſ.ꝯſecrati in ſacramento eucha-
riſtie. Tūc eni incepit fidelium multiplicatio cum
hoc ſacramentuȝ diuulgari et frequentari cepit.vt
patȝ Act.ij. Et hunc ſenſum ſequitur eccleſia in offi
cio de corpore chriſti. Qȝ autē addit̃ ⁊ Olei ſui non

habeť in hebreo.ſed nr̄a cōis tranſlatio addidit:ad
ſignandū oleū chriſmatꝫ ⁊ baptiſmi in quo multi-
plicanť filij eccl'ie ꝯtinue:in q̄ gr̄a ꝑſeuerādo vſqꝫ ad
mortē in dn̄o requieſcunt. Ideo ſubdiť: In pace in
idipſum dormiā ⁊ requieſcam. Hoc dr̄ iuſtus
Et eſt ſenſus: In pace.i.in vnione charitatis chriſti
q̄ eſt pax noſtra pacificās oīa q̄ in celis ⁊ in terrꝫ ſūt
In idipm̄.hoc eſt:in ip̄m deū credendo.q̄a chr̄s eſt
verus deꝰ cuius ꝓpriū eſt idip̄m eſſe ſꝑ.eoꝙ eterna-
liter idē ipſe eſt ⁊ nunq̄ꝫ mutať.ḡ in idip̄m.i.in deū
verꝫ chr̄m credēdo ⁊ ſꝑando: dormiā.ſ.ꝑ mortez in
pn̄ti:⁊ requieſcam.ſ.in futura pace btitudinis eterne
Hec q̄ꝑpe bona futura a deo ꝓmiſſa in chriſto ſpe-
ro conſequi. Qm̄ tu dn̄e ſingulariter.ſ.inter
oēs mūdi amatores qui nō ſperant de eternis.vl' ſin-
gulariter.i.non in ſpe terrenoꝝ bonoꝝ:ſed ſolūmo-
do in ꝓmiſſa ſpe eterne btitudinis quā daturꝰ es in
celis.ḡ ſingulariter in ſpe cōſtituiſti me
ſcꝫ ꝑ gratiā tuā ſpecialē ⁊c̄.

Pſalmus.v.

VErba mea auribꝰ ⁊c̄. In hoc pſalmo Dauid orādo clamat
ad deum in ꝑſona eccleſie:ſm̄ ꝙ dr̄ Au-
guſtinꝰ de vindicta faciēda ꝯtra ꝑſecutores eccle-
ſie:⁊ de hereditate celeſti cōſequenda. Vn̄ in ꝑſona
eccl'ie dicit ſic. Verba mea auribus percipe
dn̄e.ſ.exaudiēdo intellige clamorē meuꝫ
id eſt gemitū meū. Intelligere dei eſt ꝯſiderare vel
videre in effectu.q.d.mihi conſolatiōem infundere
ꝓuideas. Intende voci oratōis mee rex me
us ⁊ deus meus. Intēdere hoc dei eſt exhibere
q̄d petiť. Nota ꝙ tria dicit in orando.ſ.auribꝫ ꝑci-
pe:intellige:⁊ intende. Et ip̄m tripl'r nomiat.ſ. dn̄e
rex meus: ⁊ deꝰ meus:vt doceat q̄a trinitatē exorat.
Qm̄ ad te orabo dn̄e mane exaudies vocē
meā. Cur dr̄:mane exaudies: Rn̄deť ſm̄ Aug.q2
mane fit poſt noctis diſceſſum cū incipit oriri lux
diei.ergo dicit mane exaudiri vocem ſuam:ad inſi-
nuandū ꝙ poſt diſceſſum noctis tenebroſe vicioꝝ
et errorum:cum per veram cōuerſionem incipit in
homine oriri lux gratie:exaudit deus vocē peniten
tie. Nā vita in pctīs dr̄ nox tenebroſa. Cōuerſio aūt
a pctīs:mane dr̄. vita iuſtoꝝ dies vel lux ſcribiť:vt
patet Prouer.iiij. Mane aſtabo tibi hoc ē:nō
iacebo in peccatis.ſed cōuerſus a tenebris in mane
gratie exorto lumine aſtabo tibi placens per penitē
tiam et videbo ſcꝫ tunc cognoſcendo veraciter
in luce gratie exorate quoniā non deus volēs
iniquitatem tu es hoc eſt:quia tibi non placet
peccatū: eoꝙ tu deus bonus ⁊ iuſtus nō vis iniq̄-
tatē:ſed odis ⁊c̄. Neqꝫ habitabit iuxta te ma
gnus id eſt: malo igne ignitus qui et malum fa-
cit ⁊ inſuper bonum odit. quod ꝓprie ē diabolus et
eiꝰ mēbra ſunt oēs mali q̄ nō hn̄t habitare iuxta de
um.hoc eſt.in gl'ia.ſed ī pena eterna neqꝫ ꝑma-
nebūt iniuſti ante oculos tuos ſcꝫ q2 a viſi-
one dei excludenť ⁊ a ꝯſortio ſanctoꝝ. q̄ ſunt an̄ ocu
los dei:eijcienť odiſti oēs q̄ oꝑanť iniq̄tatē
id eſt q̄ ſunt in ꝓpoſito faciēdi iniq̄tatē nec ꝯuertunť
ꝑdes oēs q̄ loquunť mendaciū ſcꝫ ꝑnicioſum qd̄ eſt mortale. Virū ſanguinū .i.homici
dam ⁊ hmōi ⁊ doloſum .i.fraudulentū abo-
minabiť dn̄s:ego aūt ſcꝫ eccl'ia iuſtorum in
multitudīe miſericordie tue. Introibo in
domū tuā ſcꝫ militantē in preſenti.⁊ tandē triū-
phantē in futuro.hoc eſt.in domū celeſtē.introibo
inq̄ꝫ vt poſſideā eā ꝑ gloriā ſempiternā adorabo
ad templuꝫ ſcm̄ tuū in timore tuo San-
ctum dei templū ē corpꝰ dn̄icum ſcꝫ chr̄i Jeſu in q̄
diuinitas habitat ꝑpetuo.de h̄ ḡ eccl'ia dr̄. Adora-
bo ad templū ſcm̄ tuū. Nam nō dr̄ Adorabo in tē
plo ſcꝫ eccl'ie militātis lꝫ bn̄ h̄ poſſet dicere. ſed dr̄.
Adorabo ad templuꝫ ſcm̄ tuū vt ſignificet ꝙ chr̄i
corpꝰ deitati vnitū adorare ſe dicat. Nam ad h̄ tē-
plū adorare eccl'ia dr̄ dū deitatē in chr̄o venerať. Et
addit.in timore tuo. qd̄ intelligenduꝫ eſt de timore
filialis reuerentie.qui timor dn̄i ſanctus diciť ꝑma
nens in ſeculū ſeculi ſcꝫ in celeſti patria vbi adora-
bimꝰ chr̄m in corpore ſuo. Et vt introducať ad il-
lud templū ſcꝫ adorandū in celo ſubdit orādo. Do
mine deduc me in iuſticia tua .i.in obſeruā
tia iuſticie mandatorum tuorum deduc me ad illa
gaudia celeſtia vbi adorem te in ſempiternum ꝓ-
pter inimicos meos id eſt ꝓpter demones con
fundendos qui impedire curant per ſe ⁊ per ſua mē
bra introitum regni celeſtis ex inuidia dirige in
conſpectu tuo viā meā ſcilicet vt debite cur
ram per viam mandatorum tuorum que ducit ad
beatam vitam Matth.xix. Si vis ad vitam ingre
di ſerua mandata. Et vt obtineat hoc a deo allegat
maliciam perſecutorum eccleſie quam exercent cō-
tra eam inſtinctu demonuꝫ di. Quoniam non
eſt in ore eorum ſcilicet inimicorum perſequē-
tium eccleſiā dei veritas ſed ſunt omnino men-
daces detrahentes fidelibus cor eorum vanuꝫ
eſt id eſt vanitati mundane totaliter dedituꝫ. Se
pulcrum patens eſt guttur eoruꝫ id eſt ipſi
vorare ⁊ deglutire. hoc eſt.omnino conſumere vo-
lunt fideles.ſicut ſepulcrum deglutit et conſumit
mortuos quos recipit. Et ſicut ſepulcrum patens
exhalat fetorem.ita guttur eorum exhalat turpia ⁊
fetida verba blaſphemie ⁊ detractiōis ⁊ huiuſmo-
di linguis ſuis doloſe agebāt ſcilꝫ vt frau-
dulenter decipere ⁊ occidere poſſent fideles iudi-
ca illos deus id eſt iudicabis vtiqꝫ de talibus
malis iniuſte factis. Decidant a cogitationi-
bus ſuis ſcꝫ vt nō poſſint implere effectu qd̄ mo
liunť in cogitando ꝯ eccleſiā ſm̄ multitudineꝫ
īpietatū eoꝝ expelle eos .ſ.in īfernū eijciēdo
a celeſti pr̄ia qm̄ irritauerūt te dn̄e .ſ.pctīs ſuis

Et letētur oēs q̄ ſperāt in te .ſ. ſpe ⁊ fide formata charitate **In eternū exultabūt** .ſ. in regno celoꝝ **Et habitabis in eis** .ſ. ꝑ gratiā in pſenti ⁊ glīaꝫ in futuro. **Et glīabūtur in te oēs q̄ diligūt nomē tuū** q꞉ ſcti erūt in ꝑpetua glīa et dilectiōe ex noīe dei q̄d p̄ cūct̄ h amauerūt **Qm̄ tu bn̄dices iuſto** .ſ. in pn̄ti bn̄dictiōe ſpūali ⁊ in iudicio dicēdo: Venite bn̄dicti p̄ris mei ꝑcipite regnum ⁊c̄. ⁊ in celo bn̄dictionem glīe ꝑpetue dando. **Dn̄e vt ſcuto bone voluntatis tue coronaſti nos** Per ſcutū intelligit diuina ꝓtectio. et ſic eſt ſenſus. Dn̄e ex bona volūtate tua q̄ tanq̄ꝫ ſcuto nos ꝓtegis a ꝑſecutoribꝫ ⁊ demonibꝫ tentantibꝫ ne vincamur: ex hac bona voluntate tua nos coronas in futuro. Sed q̄re iſte pſalm⁹ ꝓ defunct̄ canitur: Rn̄det ſm Honoriū ⁊ alios ꝙ ad ſcandū ꝙ defūcti ꝑ verba ⁊ clamores oratiōis ſctē eccleſie ſunt hereditatē celeſtem conſecuturi ⁊ leticiam bn̄dictiōis diuine. de qbꝫ agit pſalmus iſte

Pſalmus.vj.

Domine ne in furore tuo ⁊c̄. In hoc pſalmo Dauid pctōres ad pn̄iam ꝓuocat ⁊ ad dep̄candū deum vt futuꝝ iudiciū ⁊ dānationē euadāt. Vn̄ hic pſalmus eſt p̄m⁹ inter ſeptē pſalmos pn̄iales. Qui idcirco ſeptē ſcribunt̄. q꞉ ſeptēꝫ ſunt p̄cipua ꝑ q̄ hoībꝫ pctā dimittunt̄. Pr̄io ꝑ baptiſmū. Scdo ꝑ martyriū. Tertio p ꝯtritōeꝫ. Quarto ꝑ ꝯfeſſiōem. Quinto ꝑ ſatiſfactōem: q̄ hꝫ ꝯſiſtere in elemoſyna: orōne: et ieiunio. Sexto ꝑ iniuriaꝝ remiſſioneꝫ. Septio ꝑ religionis ingreſſum: vt d̄r Bern̄. de obediētia et p̄cepto ⁊ diſpē. Vel etiā idcirco ſeptē pſalmi ſcribūtur ꝓ pn̄ialibꝫ. q꞉ mūdus iſte vt d̄r in Gen̄. diebus ſeptē in ſui fabrica eſt ꝯſūmat⁹. Nā die ſeptio requieuit dn̄s ab oī opeꝛe q̄d patrarat. et vſq꞉ ad fineꝫ mōi ꝑ ſeptē dies ſibi ſuccedeū. currit. atq꞉ vt aliq̄ tenent ꝑ ſeptēmilia annoꝝ extendit̄. Septē ḡ pſalmi penitētiales ponunt̄ vt ſignificet̄ ꝙ a p̄ncipio mōi vſq꞉ ad finē penitētibꝫ vere a deo pctōꝝ venia dat̄. Etiā ſuꝑ ſpūſſcti grā ſeptiformis doni infundit̄. Sed q̄re iſte pſalm⁹ ſexto loco in ordīe ponit̄: Rn̄det Honori⁹ ꝙ ideo: q꞉ ſenari⁹ nūerus ꝑfect⁹ eē d̄r ſm ph̄m eoꝙ ſuis ꝑtibꝫ perficit̄: ⁊ ꝑ tres ꝑtes reſolutus eiſdem ꝑtibꝫ reſtituit̄. Nam vnū duo ⁊ tria ſex faciūt. Itē ſexies vnū vel bis tria vel ter duo ſex fiūt. ergo ſexto ordine ponit̄. q꞉ ꝑ pn̄iam ꝑfectio vite inchoat̄: ſicut ꝑ hūc pſalmuꝫ pn̄iales pſalmi inchoant̄. et ſic ſenari⁹ eſt p̄m⁹ nūerus ꝑfect⁹: vt patuit. Itē q̄a ſexto die de⁹ fecit hoīem. ⁊ ſexta etate mōi chr̄s nat⁹ ē. ſexta etiā die chriſt⁹ eſt concept⁹. et ſexta die crucifixus. ac d̄ ſex oꝑibꝫ miſcdie in iudicio diſceptabit: vt pateꝫ Matt. xxv. ḡ bn̄ pſalm⁹ iſte pn̄ialis ſexto loco ponit̄: vt ſcet̄ q꞉ hō penitēs chr̄m inueniet ⁊ ei⁹ iudiciū ſn̄iam euadet ne dānet̄. Deniq꞉ iſte pſalm⁹ ꝓ defunctis legit̄ iō vt doceat̄ q꞉ aīa q̄ pn̄iaꝫ egit in hac vita: ipſa poſt hoīs mortē ab inferno vbi nemo ꝯfitebit̄ deo eripiet̄. Itaq꞉ pſalmiſta territ⁹ īmanitate pctōꝝ ſuoꝝ orat dī. **Dn̄e ne ī furore tuo arguas me: neq꞉ ī ira tua corripias me** Arguere fieri hꝫ verbis. ſed corripere flagellis. Furor eſt repentina mentis accenſio. Ira ꝟo eſt longa indignatio. Hec aūt proprie non ſunt in deo q̄ cū trāquillitate iudicat. ſꝫ ꝑ figurā Anthropoſpatos d̄r hmōi de deo ſcꝫ q̄ ad effectū vindicte ⁊ pene quā in iudicio infert ꝯ̄ pctōres. Vn̄ ſenſus eſt. Dn̄e hic me argue ⁊ corripe paternaliter vt emender. Non in furore repentine vindicte in iudicio: neq꞉ in ira longe pene hoc eſt. eterni ſupplicij ſm rigoreꝫ iuſticie tue corripias me et redarguas in iudicio dicendo. Ite maledicti in ignem eternū ⁊c̄. **Miſerere mei domine qm̄ infirmus ſum** ſcꝫ infirmitate peccati ⁊ fragilitatis ad lapſum **ſana me dn̄e qm̄ cōturbata ſunt oīa oſſa mea** .i. vires aīe quibꝫ ſuſtētari habet ſicut caro ſuſtētat̄ ⁊ roborat̄ oſſibus q.d. Vires aīe quibꝫ roborarer ⁊ ſuſtētarer ad reſiſtendū pctīs diſſipate ſunt nec poſſum ſtare in tentatione niſi tu ſanes me ab hac debilitate quam incurri ex pctō primoꝝ parentū. **Et aīa mea turbata eſt valde** .ſ. timore iudicij tui diſtricti ⁊ turbatione pn̄ie **ſed tu dn̄e vſq꞉ q̄** hic modus loquendi decurtatus eſt: ſic hō turbat⁹ nō cōplete: ſꝫ trūcate ꝓfert intentionē ſuā. Vn̄ debꝫ ſuppleri ſic. Sed tu dn̄e vſq꞉ q̄. ſupple. ſuſtinebis meā afflictioneꝫ differēs tuas cōſolatiōes mihi infundere. **Cōuertere dn̄e** ſcꝫ ad dulcorem miſcdie **et eripe aīam meā** ſcꝫ a pctō et debito ſupplicio **ſaluuꝫ me fac ꝓpter miſcdiaꝫ tuā. Qm̄ non eſt in morte** .i. in ſtatu poſt morteꝫ **qui memor ſit tui** .ſ. fructuoſe vel meritorie: q꞉ poſt mortē nō eſt ſtatus meriti. ſꝫ nūc eſt tp̄s meritorie ꝯuerſionis vt pꝫ per Damaſce. dī. Hoc facit homi mors q̄d fecit angelis caſus **in īferno aūt q̄s ꝯfitebit̄ tibi** q.d. nullus tibi ꝯfitebit̄ ꝯfeſſione laudis meritorie q꞉ in inferno nulla eſt redēptio. ſꝫ magis ē blaſphemia ex deſperatiōe. **Laboraui ī gemitu meo** .i. ī luctu ꝟe pn̄ie **lauabo ꝑ ſingulas noctes** .i. per ſingula pctā mortalia recogitādo q̄ dicūt̄ noctes eo ꝙ ſunt tenebroſe actōes ⁊ male: lauabo lachrymis pn̄ie **lectū meū** .i. aīam meā in q̄ tāq꞉ in lecto quieſcit de⁹ ꝑ grāꝫ. Inſuꝑ et **lachrymis meis ſtratū meū rigabo** Hyꝑbole ē: ad deſignandū excellentiā in pn̄ia abūdāti: adeo vt lachryme corꝑales etiā ad ſtratū irrigandū ꝓfluāt. Spūaliter aūt ꝑ ſtratū ſcat̄ ꝯſcia ī q̄ q̄ſq꞉ hoīm vł q̄eſcit vł torq̄t̄. Nā ſan⁹ in ſtratu q̄eſcit: infirm⁹ in ſtratu decubās torquet̄. Sic hō bon⁹ ī ꝯſcia ſua bona q̄eſcit. Sed mal⁹ in cadē ꝯſcia torq̄t̄: ⁊ ſic pꝫ ſenſ⁹ dicti vicꝫ ꝙ lachrymis ꝟe pn̄ie ſtratū ꝯſcie dꝫ hō rigare ad lauandū aīam q̄ ē lectul⁹ q̄et⁹ dei: ⁊ ipſi⁹ hominis iuſti in deo. **Turbatus eſt a furore** ſcꝫ vindicte tue **oculus me⁹** ſcꝫ deflendo pctā mea

inueteraui inter omnes inimicos meos] Inimici hoīs ſunt demones ⁊ ei⁹ mēbra. hoc ē: mali hoīes int̄ q̄s iueterat̄ hō dū diutina ↄſuetudīe ꝓuocat̄ ꝑ eos ad ꝑpetrāda mala plīma. Sꝫ q̄re dicit Inueteraui inq̄t: niſi ad dēſignādū ꝙ hō lꝫ ſit adhuc iuuenis: tñ in malis ꝑ ↄſuetudīnē appropinq̄t ad interitū aīe ⁊ corꝑis. ⁊ ſic dꝛ iueterat⁹. qꝛ vt dꝛ Heb. viij. q̄d antiq̄tur ⁊ ſeneſcit ꝓpe interitū eſt. hō aūt ꝑ pctm̄ ⁊ maxīe ꝑ aſſuefactiōem peccādi ꝓpe interitū gehēne ē. ḡ ⁊c̄. Hec ſm̄ Lyrā. Tamē iam penitens vult fugere ꝑuoꝝ cōſortia: ideo ſubdit Diſcedite a me oēs q̄ opamī iniq̄tatē] .ſ. ne ꝓuocer ꝑ vos in pctm̄ [qm̄ exaudiuit dn̄s vocē fletus mei] hoc ē: pnīe mee. Exaudiuit dn̄s depcationē meā: dn̄s oratōem meam ſuſcepit] Hec ſunt ꝟba penitētꝭ qn̄ ſentit diuinā ↄſolatōem. tūc em̄ ↄiecturat̄ fiducialr̄ remiſſionē pctōꝝ iam a deo obtinuiſſe. Erubeſcāt ⁊ cōturbētur vehemēter oēs inimici mei] hoc eſt: mali hoīes: inter q̄s ſe inueteratū dixerat. q. d. hoc opto vt ⁊ illi erubeſcāt de pctis ſic ego: ⁊ ↄturbent̄ timore diuini iudicij [cōuertātur] .ſ. ad verā pniā [⁊ erubeſcant] .ſ. ſe peccaſſe in cōſpectu dei [valde velociter] .i. non differant ↄuerti: ſed celeri⁹ currāt ad pniam. alioq̄n p̄occupati morte ↄfundent̄ ⁊ cōturbabunt̄ eternaliter.

Pſalmus. viij.

Domine deus meus in te ⁊c̄. In h̄ pſalmo Dauid in ꝑſona cuiuſlibet iuſti poſiti in afflictiōe petit diuinitus liberari. Vn̄ ⁊ hic pſalm⁹ canit̄ ꝓ defunctꝭ in eccl'ia: ne leo. hoc eſt diabolus aīam de mēbris chriſti rapiat: ⁊ vt ab afflictione purgatorij citi⁹ liberet̄. Vn̄ dīt ſic: Dn̄e de⁹ meus ī te ſꝑaui] et nō in ꝓpria mea ꝟtute aut diuitijs vel q̄cūqꝫ p̄ter te [ſaluū me fac ex oīb⁹ ꝑſequentib⁹ me] .ſ. demonib⁹ ⁊ malis hoīb⁹ [et libera me] .ſ. ſpūalit̄ ⁊ corꝑaliter. Nequā rapiat vt leo aīam meā] Nam ſcribit̄. j. Pet. v. Diabolus tanq̄ꝫ leo rugiēs circuit q̄rens quē deuoret [dum nō eſt qui redimat neqꝫ qui ſaluū faciat] Hoc ē: ſm̄ Aug. Niſi tu deus redimas ⁊ ſaluū facias: diabolus rapiet. Dn̄e deus me⁹ ſi feci iſtud] Hic allegat ex ꝑte ſui rōnem quare de⁹ ſibi ſit ſaluator liberando ipm̄. ſ. quia innocens fuerit. Ideo dicit: Dn̄e deus meus ſi feci iſtud. Et quid eſt hoc? ſubdit [ſi eſt iniquitas in manibus meis] .i. in oꝑib⁹ meis. Nam manus ē organū organoꝝ. ij. de aīa: per quam opamur. ideo ſcat opa. Si reddidi retribuentib⁹ mihi mala: decidā merito ab inimicis meis inanis] id eſt ſine virtute. ita ꝙ nō poſſim me defendere: ſed perſecutores inimici mei preualeant mihi: ⁊ ego cadam coraꝫ eis. Hic itaqꝫ ſyllogiſm⁹ hypothetic⁹ format̄ tal'. Si iniqu⁹ ē qui malū ꝓ bono reddit. ⁊ iniquus merito ab inimicis cadit. ḡ merito cadūt q̄ mala mihi ꝓ bonis retribuunt. At ego nō reddidi mala retribuētib⁹ mihi mala ꝓ bonis. ḡ merito n̄ decidā ab inimicis meis. Nā mirū Dauid bonū Sauli tribuit qn̄ Goliā in bello ꝓſtrauit. Sꝫ Saul ei malū retribuit dū gratis eū odio habuit ⁊ occidere voluit. Itē Dauid bonū Abſalon tribuit dū reatū fratricidij clementer indulſit. Sed Abſalon ei malū retribuit dū eū de regno expulit. Nec tn̄ ꝓ h̄ Dauid malū retribuit. ſed bonū dū eū occidi ꝓhibuit. Itē Semei malū ipſi Dauid tribuit qn̄ ipſi afflicto maledixit. ⁊ tn̄ ei Dauid bonū retribuit: qꝛ cū Abiſai vellet illū occidere nō ꝑmiſit. Ideo fidēter dīt. Si talia feci mala retribuēdo. Perſequat̄ inimic⁹ aīam meā] .i. vitam meā [⁊ cōphendat ⁊ ↄculcet in terra vitam meā] .ſ. occidendo [⁊ gl'iam meā in puluerē deducat] .i. fortitudinē meā q̄ gl'iam victorie in ꝓlio acq̄ſiui. vel gl'iam regni diſſipet q̄ſi puluerē quē vent⁹ diſſipat. Sꝫ qm̄ ab iſtis ſum innocēs: Idcirco. Exurge dn̄e in ira tua] .i. in effectu iuſte vindicte [⁊ exaltare in finib⁹ inimicorum meoꝝ] .ſ. eos repellendo a me et fugādo ad exaltationē gl'ie tue apō hoīes. Exurge dn̄e de⁹ meus in p̄cepto q̄d mādaſti] .ſ. de malis hominib⁹ puniēdis ꝑ iudices ꝓ eo ꝙ bonos ⁊ iuſtos q̄rūt occidere. q. d. Ita ⁊ tu ſm̄ iuſticiā punies eos q̄ me innocentē ꝑſequunt̄ [et ſynagoga ppl'oꝝ] id eſt eccl'ia fideliū vl' ↄgregatio [circūdabit te] ſcꝫ ad te laudandū de facto iuſticie di. ꝙ iuſtus eſt dn̄s q̄ bonos liberat et malos punit. Et propter hāc] .ſ. ſynagogā. h̄ ē. eccleſiā fideliūꝫ tuoꝝ: q̄ ꝑ ſynagogā veteris teſtamēti extitit prefigurata. ꝓpter hāc inquā fideliū eccleſiā defendendā a ꝑſecutoribus ⁊ cōfuandā [in altū regredere] oſtēdendo altitudinē tue iuſticie in iniquoꝝ punitiōe. Vn̄ de⁹ dꝛ q̄dammō in altū ꝓcedere qn̄ ex alto vicꝫ de celo oſtendit potentiā ⁊ effectū iuſticie ſue qui prius nō apparebat. propter q̄d ſequitur [dn̄s iudicat populos] ſcꝫ fideles ⁊ innocentes liberando ⁊ perſecutores puniendo eternaliter. ⁊ quādoqꝫ etiā tꝑaliter. Et qꝛ fidelis hō nō debet ſuā iniuriā vindicare ſed deo cōmittere: qui dixit. Mihi vindictam ⁊ ego retribuā ⁊c̄. Ideo nō zelo vindicte. ſed amore iuſticie petit iudicari contra inimicos di. Iudica me dn̄e ſm̄ iuſticiā meā: ⁊ ſm̄ innocentiā meam ſuper me] .ſ. ferendo ꝓ me ſnīam. Conſumet̄ neq̄cia pctōꝝ] .i. terminabit̄: ita ꝙ nō habebit effectū nocēdi [⁊ diriges iuſtū] .ſ. ſaluādo ipſum [ſcrutās corda et renes deus] .i. deus nouit cogitationes ⁊ affectiones interiores: qualiter permittat duci ad effectum: vel approbet in bonis vel reprobet ⁊ impediat in malis. Iuſtum adiutorium meum a domino qui ſaluos facit rectos corde] Etenim Deus iudex iuſt⁹ fortis et patiēs] ſcilicet in expectando homines

ad penitētiā⌊nūquid iraſcetur per ſingulos
dies⌋ſcʒ ſtatim puniēdo offenſā.q.d.nō. Sed qꝛ
multi abutunꝭ hac dei patiētia.iō ſubdit. Niſi cō
uerſi fueritis gladiū ſuū⌋.i.verbū ſentētie iu
dicij⌊vibrauit⌋.i.diſpoſuit ad vindicandū ⌊ar⸗
cū ſuū tetendit⌋.i.cōminationē gehēnalis moꝛ
tis iam tetēdit ſicut ꝛ gladiū vibrauit ad percutiē⸗
dū:qꝛ in ſcripturis iā p̄dixit īfallibil'r fiendū⌊ꝛ pa
rauit illū⌋qꝛ iā inferni penas q̄s cōminaꝭ p̄para
uit. Et in eo⌋.ſ.arcu⌊parauit vaſa moꝛtis⌋
id eſt inſtrumēta moꝛtifera penarū eternarū. Naʒ
ſm hebreū.inſtrumēta cuiuſlibʒ artis dicunꝭ vaſa
ei⁹:ꝛ ſic in ꝓpoſito vaſa moꝛtꝭ eterne ſūt diuerſi mo
di penarū. Ignis ꝛ vermis q̄ in inferno iā p̄parata
cōminanꝭ reꝓꝛob inferēda tanq̄ʒ ex arcu extēſo mit
tēde ſagitte. Vñ ꝛ ſubdit ⌊ſagittas ſuas ardē⸗
tibꝫ effecit⌋ Greca lr̄a hʒ.operatus ē ꝑ effecit.h̄ eſt
ſagittas ardoꝛē opantes fecit.q.d.ꝙ ſicut ſagitte(q̄
ruʒ ferra igniunꝭ ad incēdendū obſeſſos in bellis)
graui⁹ nocēt.ita in inferno p̄parata ſūt grauioꝛa toꝛ⸗
mēta ardoꝛis ignis eterni.q̄ ꝑ ſagittas penetrātes
ad interioꝛa ſcanꝭ:qꝛ aīam ꝛ corp⁹ toꝛquēt. De qbꝫ
Deut.xxxij. Cōgregabo ſuꝑ eos mala ꝛ cōplebo ſa⸗
gittas meas in eis ꝛc̄. Sed q̄re deus ſic punire diſ
poſuit pctōꝛes ſubiungit di. Ecce ꝑturijt iniu⸗
ſticiā⌋q.d. Dñs quidē cōminat⁹ eſt pctōꝛi.ſed ipe
contēnens minas dei ꝑturijt iniuſticiā: peccādi co⸗
natū⌊cōcepit doloꝛē⌋hoc eſt pcti affectum ꝛ vo
luntatē q facit in aīa doloꝛē conſcientie per remoꝛ⸗
ſum⌊ꝛ peperit iniq̄tatē⌋.i. actuʒ pcti ꝑpetra⸗
uit. Sed q̄re ſic loquiꝭ ſcp̄tura.cū concipe p̄cedat
ꝑturire.ꝛ ꝑturire parere? Rñdetur:ꝙ licʒ cōiter ſic
fieri ſoleat vt cōcipere p̄ecedat parturire.ꝛ tandeʒ
ſequatur parere: Tamē in multis peccatoꝛibus oꝛ
dine ꝑuerſo ꝓceditur:qꝛ parturire qđ ſignificat co⸗
natum peccādi p̄cedit in eis ꝯceptionē affectionis
ꝛ voluntatis dum ex certa malicia ꝓuocant ſe ꝛ co
nantur facere malū etiā anteq̄ʒ affectionē delectati
onis vel complacētie in hmōi malo haberent.imo
quādoq̄ʒ dolēt ſe illud facere. ꝛ tñ faciunt ex praua
conſuetudine vel malicia p̄cipitanter. Lacū ape
ruit⌋.i.inferni foueā ſibiipſi aperuit ꝑ p̄dicta pec⸗
cata.ſ.conatū: voluntatē ꝛ actū⌊ꝛ effodit eum⌋
ſcʒ ꝑ laboꝛes plurimos ꝛ fatigia in ꝑficiēdo intentū
malum⌊ꝛ incidit⌋.ſ.cadens in moꝛte⌊in foueā
quā fecit⌋h̄ eſt in foueā infernalē quā tanto labo
re vicioꝝ adquiſiuit.ſic exponiꝭ ſm Lyrā in expoſi⸗
tione moꝛali. Pōt etiā h̄ exponi de his qui pariunt
iniquitatē ꝑſeq̄ndo bonos iniq̄. ꝛ illis laqueum pa
rant moꝛtis ꝛ effodiunt de ꝓfundo neq̄cie ſed diui⸗
no iudicio incidūt ipſi in foueā moꝛtis quā fecerūt
alijs.vt patet de Aman q̄ parauit laqueū Mardo
cheo. De Saule q̄ voluit occidere Dauid ꝛ tamen
ipſe in bello interijt anteq̄ʒ h̄ ꝑficeret.de Abſalon ꝛ
ſic de alijs. Conuerteꝭ doloꝛ eius in caput
ei⁹:ꝛ ī v̄tice ipi⁹ iniq̄tas d̄ſcēdet⌋h̄ d̄r pſalmi
ſta.ad deſignādum ꝙ doloꝛ pctōꝛis hoīs.i.malum
culpe ꝛ pene.cōuerteꝭ in inferno ſuꝑ caput ei⁹.i.ſuꝑ
aīam rōnalē q̄ in hoīe eſt p̄ncipale.ſicut caput inter
oīa mēbꝛa dirigēs totū hoīem in actibꝫ ſuis.qꝛ aīa
ipſi⁹ punieꝭ igne ꝛ v̄me in ꝑpetuū Et ſic iniq̄tas ei⁹
in v̄ticē deſcēdet.qꝛ ſua malicia iuſto homi non no
cuit:q̄npoti⁹ merita ꝑ illi⁹ patientiā auxit.ſed ſibiipſi
eterna toꝛmenta ꝑ iniq̄tateʒ adq̄ſiuit. Finaliter em̄
Dauid in ꝑſona iuſti liberati gratias ꝛ laudes agit
di. Confitebor domino ſm iuſticiaʒ eius⌋
id eſt de iuſtis iudicijs ei⁹ quibꝫ ꝑmittit bonos tri⸗
bulari in p̄nti:ꝛ in celo remunerari. Malos auteʒ
floꝛere h̄ ꝓſpitate:ſed in futuro cruciari⌊et pſal⸗
lam nomini domini altiſſimi⌋.ſ.laudādo eū
in p̄nti ꝛ in futuro:qꝛ me liberauit de tot malis.

Pſalmus.viij.

D Omine dominus
noſter ꝛc̄. Hūc pſalmū fecit Dauid.et lo
quiꝭ lr̄aliter de triūpho ꝛ exaltatiōe chr̄i
ſm oēs doc.vt nos ei ſubijciamur ꝑ fidem ꝛ cultuʒ
debitū. Vñ ꝛ iſte pſalm⁹ caniꭍ in eccl'ia de btā v̄gie.
qꝛ ipſa ꝑ chr̄m eſt ſuꝑ oēs angeloꝝ choꝛos exaltata
in gl'iam chr̄i. Caniꭍ etiā de ſctis: p̄cipue v̄gibꝫ ſm
Honoꝛiū.qꝛ q̄ſq̄ʒ ꝑ chr̄m exaltatū gl'ia ꝛ honoꝛe co
ronaꝭ.ꝛ p̄cipue v̄gies v̄ginitatꝭ aureola gl'ificanꝭ.
Dicit ḡ Pſalmiſta Dñe⌋.ſ.oim general'r⌊dñs
nr̄⌋.ſ.ꝑ nr̄e carnis aſſūptiōem⌊q̄ʒ admirabile⌋
id ē valde mirabile⌊eſt nomē tuū in vniuerſa
terra⌋ Et vñ h̄:ſubdit. Qm̄ eleuata ē magni⸗
ficētia tua ſuꝑ celos⌋.ſ.in aſcēſiōe ad dexteraʒ
dei pr̄is. Magnificētia ē circa mag̃ facta:vt d̄r.iiij
Eth. Et ī chr̄i hūanitate fuerūt maxia facta: vt poſ
te ꝙ diuitati erat vnita:ꝛ ad dexteram pr̄is exaltata
ſuꝑ oēs celos ꝛ celeſtes angelos. Et ſic videꭍ dicere
ꝙ ſic mltū mirabil' ē gl'ia chr̄i ī terrena eccl'ia: mul
to pl⁹ mirabilioꝛ ē in celeſti curia vl' eccl'ia triūphā⸗
te. Ex oꝛe īfantiū ꝛ lactētiū ꝑfeciſti laudē
ꝓpter inimicos tuos vt deſtruas inimicū
ꝛ vltoꝛē⌋h̄ ad lr̄am ipletū ē:q̄n pueri ī tēplo cane
bāt chr̄o oſanna ī excelꝭ. Sʒ q̄re d̄r: ꝑfeciſti laudē:
cū ſufficeret dixiſſe:feciſti laudē vl' fieri voluiſti ꝛc̄:
Rñr ſm Lyr̄.ꝙ iō:qꝛ hec laus pueroꝝ videꭍ eē ꝑfe
ctioꝛ ſiue ꝑfectioꝛi miraculo facta q̄ʒ laus angeloꝝ
canētiū in natitate chr̄i di. Gl'ia ī excelꝭ deo ꝛc̄.q̄n⸗
tū ad h̄ ꝙ fiebat h̄ mō īmediate a ſpūſctō liguas pu
eroꝝ mouēte q̄ erāt īſcij. Et h̄ q̄re voluit ſic deus fi
eri:ſubdit di.ꝙ ꝓpter inimicos tuos.i.iudeos ꝯfū⸗
dendos vl' ꝯfutādos ꝑ talē laudē pueroꝝ ꝛ ſcp̄tu⸗
re interp̄tationē quā fecit chr̄s de h̄ exponēdo hanc
autoꝛitatē. Sed cū adijcit: vt deſtruas inimicum ꝛ
vltoꝛē. Alia lr̄a habet:defenſoꝛē. Nota ꝙ h̄ ly vt:nō
teneꭍ cauſal'r:ſed ꝯſecutiue: vt notat Ly.ī expoſitōe
moꝛali.qꝛ ad h̄ ꝯſecutū ē vt deſtrueref inimic⁹ vltoꝛ
ꝛ defenſoꝛ.vicʒ erroꝛis: infidelitatꝭ. Nam chꝛiſtus
domin⁹ per pueros exiſtentes in varia differentia

ꝑfecit laudē cōfeſſionis ſue diuinitatis. Primo qꝛ aliqui pueri cōfeſſi ſunt chꝛm̄ morte ſ; nō ore ſicut Innocētes occiſi ab Herode. ⁊ ꝑ h̄ chꝛs deſtruxit vel euertit Herodē. q̄ notaꝛ cū dꝛ. **Ut deſtruas inimicū;** qꝛ Herodes fuit capitalis chꝛiſti inimicus. Scḋo aliqui pueri ꝯfeſſi ſunt chꝛm̄ ore: ſ; nō morte ſcꝫ q̄ clamauerūt chꝛiſto Oſanna filio Dauid ⁊c̄. Et ꝑ h̄ dſtruxit ꝯfutādo inimicos ſcꝫ ſcribas ⁊ phariſeos ac ſacerdotes iudeoꝝ increpātes. q̄ notatur cum dꝛ. ꝓpter inimicos tuos. vt ꝑtactū eſt. Tertio aliqui pueri cōfeſſi ſunt chꝛm̄ vtroqꝫ modo ſcꝫ ore ⁊ morte: in eccleſia. Sicut beat⁹ Pangratius paſſus etatis ſue anno. xiij. Et beat⁹ Uitus paſſus anno ſue etatꝭ. xiij. Et beata Agnes ſimiliter. xiij. etatis eſt paſſa. ⁊ plurimi hmōi leguntur. Deniqꝫ per tales chꝛiſtus deſtruxit vltorem ſcꝫ paganum tyrannum gentilē; q̄d notaꝛ in hoc pſalmo. quia paganus perſecutor eſt vltor ſue idolatrie. Sed preterea chꝛiſtus dñs ꝑ pueros hoc eſt ꝑ miracula facta in pueris deſtruxit etiā defenſorē. hoc eſt hereſiarcham ⁊ ꝑhm̄ defenſorem erroris. Iḋo alia habet littera: ⁊ defenſorem. Et hec miracula facta in pueris patent in Joanne baptiſta in vtero mr̄is ſctificato per chꝛm̄: ⁊ in beato Nicolao. qui natus mox ſtetit in pelui erectus. ⁊ bino die in hebdomada ieiunauit ob paſſionem chꝛi ⁊ in multis alijs. Nam per talia confirmatur fides chꝛiſti ⁊ deſtruiꝛ error infidelitatis. Tandem ſequitur. **Quoniā videbo celos tuos: opera digitoꝝ tuoꝝ lunam ⁊ ſtellas que tu fundaſti**] q. d. conſidero celos lunā ⁊ ſtellas eſſe creaturas incorruptibiles. et per conſequens precellunt incompabiliter corpora humana que ſunt mortalia ⁊ fragilia. ⁊ nihilo minus hominem viſitas ⁊ gloria ⁊ honore coronas ac ſuꝑ celeſtia exaltas iḋo ſubdit. **Quid eſt homo**] ſcꝫ corpore corruptibilis ⁊ fragilis. q. d. nihil: reſpectu ſcꝫ creaturarum celeſtium vel modicum. quid eſt humana natura reſpectu angelice comparata [ꝙ **memor es eius**] h̄ eſt. Et tamen memor es eius ad eleuandum ipſum ſuper celum ſidereū: vicꝫ ad celum empyreum: vbi eſt locus angelorum. ⁊ ſupple. qui deſt [**filius hominis**] hoc eſt ipſe chꝛs: qui proprie dicitur filius hominis eo ꝙ eſt filius vnius tm̄mō puta virginis Marie. Alij autē homines omnes ſunt filij hoim in plurali: vtpote de viro ⁊ muliere nati. Quid ergo eſt iſte fili⁹ hominis ſcꝫ chꝛs? q. d. q̄ꝫ dignus ⁊ magnificus eſt [**Quoniam viſitas eum**] humanā naturā aſſumēdo in vnionem deitatis in chꝛiſto. ⁊ etiā viſitas eū; de morte ſuſcitando in gloriā; ac exaltando ad dexteram deitatis. **Minuiſti eū; paulo minus ab angelis**] ſcꝫ dum eum mori voluiſti pro nobis et pati. Angeli vero ſunt impaſſibiles ⁊ immortales. In hebreo habetur. Minues eum paulo minus a deo: quia chꝛiſtus minor eſt patre ſm̄ humanitatē licet ſit equalis ſm̄ deitatem. vt dicit Athanaſius in ſymbolo [**Gloria ⁊ honore coronaſti eum**] ſcꝫ in reſurrectione et aſcenſione [**et conſtituiſti eum ſuper opera manuum tuarum**] ſcilicꝫ tanqꝫ regem ⁊ dñm oim creaturaꝝ. celeſtiū; terreſtriū ⁊ infernaliū. **Omnia ſubieciſti ſub pedibus eius**] i. ſub ptāte dominij eius etiam ſm ꝙ hō. Nam pedes chꝛi humanitatē ſignificāt [**Oues ⁊ boues vniuerſas inſuper ⁊ pecora campi. Uolucres celi ⁊ piſces maris: qui ꝑambulāt ſemitas maris. Domine dominus nr̄: q̄ʒ admirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra**] Hic in fine reſumit eundem verſū; a quo inchoauerat pſalmum ſicut ſolet fieri in cantilenis ꝙ in fine reiteratur principiū. Et ꝑ hoc deſignaꝛ ꝙ in laude dei quā inchoamus vſqꝫ in finem ꝑſeueremus. Item qꝛ chꝛs eſt caput omniū angelorum ⁊ hoim: Ideo hec cōuenienter exponunꝛ etiam de membris eius. de quibꝫ Pſalmiſta dꝛ. Qm̄ videbo vicꝫ in ſpū cognoſcēdo celos tuos. i. celeſtes angelos tibi deo ſeruientes. ⁊ in tua natiuitate iubilantes: ac te chꝛm̄ laudantes: ſicuti ⁊ pueri vel infantes laudauerunt. vt ſupra dictum eſt. Uidebo etiā; opera digitoꝝ tuoꝝ. i. mirabilia ꝑ ſpm̄ſcm̄ (q digitus dei dꝛ) in apl'is fiēda. Uidebo etiā lunā. i. eccleſiā vel btām virginē Mariā q̄ ꝑ lunā figuraꝛ Cañ. vj. Pulcra vt luna. Nam ſicut in luna apparet imago hois: ita in virgine ⁊ in eccleſia chꝛs hūa natus apparuit. Uidebo etiā ſtellas. i. ſctōs lucentes exemplis ⁊ doctrinis celeſtibꝫ. Sed q̄re hic nō nominat ſolē? Rñdeꝛ ſm̄ Honoriū: qꝛ ipſum ſolē iuſticie chꝛm̄ alloquiꝛ ꝑ quē lune ⁊ ſtelle illuſtrantur ⁊c̄. Ideo additur: que tu fundaſti. Propterea miror. Quid eſt homo tam vilis ⁊ abiectus in lacu huius miſerie ꝙ ſic memor es eius vt ei ſolamē dilecti filij tui dares. Miror etiā q̄ꝫ digniſſimus eſt ipē filius homis chꝛs natus ex virgine: qm̄ viſitas eum: diuinitati vniendo humanitatē. Nam minuiſti eum. hoc eſt hoīem paulo minus ab angelis ſcꝫ qꝛ ſunt mortales. angeli aūt immortales. ⁊ tñ gl'ia ⁊ honore coronaſti eum tanqꝫ filios dei ⁊ reges celeſtes: angelis eq̄les in gl'ia faciēdo. iuxta illḋ Mat. xxij. Erūt ſicut angeli dei in celo. Quē ⁊ honore imaginis ⁊ ſimilitudinis tue decoraſti in aīa. Et ꝯſtituiſti eū ſuꝑ opa manuū tuaꝝ vt p̄ſit vniuerſe creature: ſic ptꝫ Gen. j. Oīa ſubieciſti ⁊c̄. Cetera patēt.

Pſalmus. ix.

Confitebor tibi domine ⁊c̄. In hoc pſalmo Dauid deū; laudat de iuſto iudicio quo chꝛiſtus iudicat mundū: tam de iudicio diſcretionis q̄ꝫ diſcuſſiōis. Et intendit nos monere vt ſemꝑ ſim⁹ in timore dei poſiti ratione vtriuſqꝫ iudicij. Primo ratione iudicij diſcretionis quo nunc fideles diſcernunꝛ ab infidelibus. et eliguntur ad vitam per fidē chꝛiſti. de

quo Joan.xij. Nūc iudiciū eſt mundi. qđ timere debemus: q₂ licȝ ſim⁹ de numero fideliū. tñ neſcit hō finaliter vtruȝ amore vel odio dignus ſit Eccs.ix. Nam cadere poſſum⁹ a fidei merito ꝛ gratia. Se cūdo quoqȝ rōne iudicij diſcuſſiōis qđ erit in fine mūdi valde terribile. De his ĝ iudicijs et iudiciaria ꝑtāte chr̄i laudās deū David dī. **Cōfitebor tibi dñe** ſcilicȝ cōfeſſiōe laudis **in toto corde meo** .i. intellectu ꝛ affectu vt ꝑ h̄ miſc̄diam ꝓmerear: q₂ beniuolētiā iudicis ꝓmereł q̄ ſniam eius iuſtā ꝯfiteł **narrabo oīa mirabilia tua** hyꝑbole eſt: q₂ plurima hic narranł ꝛ magna licȝ oīa narrari neq̄ant q̄ deus fecit mirabilia ꝛc̄. **Letabor ꝛ exultabo in te** nō in caducis **pſallā noī tuo altiſſime** ſcȝ de hoc qđ ſequił. **In conuertēdo inimicū meū retrorſuȝ** hoc eſt: q₂ conuertiſti inimicū meū ꝛ totius generis humani ſcȝ diabolū retrorſuȝ effugādo ab hoībus ꝑ fidē chr̄i ꝑdicataȝ a diſcipulis: q₂ iam **infirmabūtur ꝛ peribūt a facie tua** hoc eſt diaboli debilitabunł in ꝑtāte tanq̄ȝ ꝯtriti ꝑ chr̄m. ꝛ ſic peribūt in dño ſuꝑ hoīes: q₂ arcenł a nocumēto hoīm ꝑ qđ reputāt ſe perire. vnđ Marci.j. dixit demon. Quid mihi ꝛ tibi Jeſu nazarene: veniſti ante tp̄s ꝑdere nos. **Qm̄ feciſti iudiciū meū ꝛ cauſaȝ meā** hoc dī de iudicio diſcretionis. ꝛ loquił in ꝑſona eccl'ie quaȝ decreuit eligere iam ad fidē ꝛ ꝑ ꝯñs ad ſalutē: ſynagoga relicta. Et tūc David loq̄bał de futuro fiēdo tꝑe chr̄i ꝑ modū ꝑteriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie quo modo loquendi frequenter vtuntur prophete: ideo dīc feciſti ꝓ facies: ſediſti ꝓ ſedeb **ſediſti ſuꝑ thronum** ſcȝ iudicij diſcretiōis **q̄ iudicas iuſticiam** ſcȝ quā māifeſtabis oībus in finali iudicio: et ſic per h̄ iudiciaria ꝑtās chriſti in vtroqȝ iudicio deſignał. Et de iudicio primo ſcȝ diſcretiōis ꝓſequił dī. **Increpaſti gētes** ſcȝ de idolatria ꝑ ꝑdicationem apl'oꝝ vt ꝯuerterenł ab ea cui erāt ſubdite **ꝛ perijt impius** .i. diabolus: q₂ gētes ꝑdicationē apl'oꝝ recipiētes ꝯfregerūt idola in quib₉ colebanł demonia **nomē eoꝝ deleſti in eternum ꝛ in ſeculū ſeculi** q₂ noīa idoloꝝ perierunt de terra: iuxta qđ ꝑdictū fuerat Zach.xiij. In die illa dī dominus: perdā noīa idoloꝝ de terra ꝛ non memorabunł vltra. Et cū h̄ noīa gentiliū deleta ſunt: q₂ qui prius vocabanł pagani vel idolatre modo vocanł chriſtiani. **Inimici defecerunt framee in finem** framee .i. gladij ipſius inimici hoc eſt diaboli erant errores quib₉ quaſi innumerabiliter ſauciabat genus humanum. vt dī Augu. Et hi defecerunt ꝓ magna ꝑte in mūdo veritate ꝓpalata ꝑ chr̄i euangeliū ꝛ ꝑ apl'os **et ciuitates eoꝝ deſtruxiſti** .i. conuentus iniquoꝝ idolatraꝝ et munitiōes quas habebant deſtruxiſti ꝑ veirtatē fidei. Et quia multe ciuitates cultui demonum antiquitus dedite: per principes catholicos ſunt deſtructe vt ꝑ Carolum magnum ꝛ alios principes ſeculares. **Perijt memoria eorum** ſcȝ idoloruȝ ꝛ idolatraꝝ. **cum ſonitu** .i. ꝑ ſonitum ꝑdicationis apl'oꝝ ꝛ alioꝝ diſcipuloꝝ. Alia lr̄a habet: cū ſtrepitu. q₂ factus eſt ſtrepit⁹ armoꝝ ꝛ ſeditionū in mūdo contra apl'os idola euertētes. et etiam ſonitus vocis multiplicis ꝯtradicendo eis ab infidelibus. **ꝛ dñs** ſcȝ chr̄s regnans **in eternū ꝑmanet** q̄ videlȝ **Parauit in iudicio thronū ſuum** .ſ. iudiciarie ꝑtātis in diſcernendo quos elegit ab eterno ad fidem. Vel ſm Honorium. Parauit in iudicio thronū ſuū .i. crucē quā ꝑtulit: ꝛ in ea tanq̄ȝ in tribunali ꝯ diabolū reſidens ipm ꝯterēdū decreuit ꝛ hominē liberandū. Et ſic parauit .i. ꝑdeſtinauit thronū .i. triūphū crucis in hoc iudicio hūane redēptionis. In cuius ſignū chr̄s in cruce latronē a dexteris poſitū ꝛ ꝯfitentē chr̄m: ſaluauit. q₂ pctōres ad ſuaȝ fidē ꝯuerſuros ſaluare venerat. Aliū aūt latronem blaſphemātē a ſiniſtris poſitū dānauit: vt ꝑ h̄ crucē eſſe tribunal iudicij oñderet. Jđ ꝛ ſequił **ꝛ ipſe** .ſ. chr̄s paſſus ī cruce **iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit populos ī iuſticia** repetitio eſt eiuſdē ſnīe: ſic freq̄nł fit in canticis. Et ꝑ h̄ etiam deſignat duplex iudiciū chr̄i .ſ. diſcretōis ꝛ diſcuſſionis: de q̄b₉ ſ. tactū eſt. **Et factus ē dñs refugiū pauperi** .i. ꝑpl'o catholico q̄ ſe pauꝑem .i. humilē recogſcendo: de ſuis meritis ꝓprijs nō ꝑſumit: ſed in merito paſſionis chr̄i ſaluari ſperat **adiutor in oportunitatib₉** .i. in oportunis tꝑib₉: et potiſſime **in tribulatōe** .ſ. ꝑſecutiōis ꝛ martyrij. Nā martyres chr̄s adiuuit vt tormēta ſuſtinerēt non ſolū patienter: ſed inſuꝑ gaudēter. Act.v. Ibāt apl'i gau. ꝛc̄. qm̄ dig. ha. ſunt pati ꝛc̄. **Et ſperent in te** .ſ. ꝑ tali tꝑe oportūo **q̄ nouerūt nomen tuū** .ſ. ꝑ verā fidē ꝛ oꝑatiōem **qm̄ nō dereliquiſti q̄rentes te dñe** vt debēt: q₂ tales ꝯſolał de⁹. Ideoqȝ ꝓ hmōi bñficijs dei hortał laudare deū d. **Pſallite dño qui habitat in ſion** .i. ī eccl'ia. quia ſion interꝑtał ſpeculatio. et in eccl'ia ſpeculał deus ꝑ fidem in pñti: ꝛ per gl'iaȝ in futuro **annūciate inter gentes ſtudia eius** .i. ſtudiū legis euāgelice: vt ſeruent mandata euāgelica a chr̄o ſtudioſe ꝟbo ꝛ facto ꝑdicata. **Qm̄ req̄rēs ſanguinem eoꝝ recordatus eſt: nō eſt oblitus clamorē pauꝑeꝝ** ſm Lyrā cōſtruēda ſic eſt littera Non eſt oblit⁹ .ſ. deus clamorē pauꝑeꝝ .i. martyrū: qm̄ recordat⁹ ē clamoris ipoꝝ: req̄rens ſanguinem eoꝝ de manu tyrannoꝝ: aliq̄n ꝑ penaȝ tꝑaleȝ: aliq̄n ꝑ eternā: et aliq̄ndo vtroqȝ modo. **Miſerere mei dñe** loquił in perſona eccl'ie **vide humilitatē meam de inimicis meis** .i. afflictiōem illatā a ꝑſecutorib₉ **Qui exaltās me de portis mortis** .ſ. liberando a morte mihi ꝑ tyrānos ꝑparata: vt patet de Joanne euāgeliſta in feruenti oleo ꝑſeruato: ꝛ in Paulo pluries a mortis faucib₉ eruto. et in multis alijs filijs eccleſie diuinitus liberatis a morte quam tyranni voluerunt inferre **vt annunciem** .ſ. ꝑdicando alijs **oēs laudatiōes tuas** .i. fidei chriſti myſteria quibus tu laudaris

in portis filie ſion .i. fidelium filioꝝ eccl'ie. cu
ius porte ſunt per quas ingrediunt̄ ad eccleſie vni/
onem: ipſa ſacramenta eccleſie precipue baptiſmi ⁊
penitentie: que ſunt p̄dicanda populis vt ſaluētur.
et per has portas ingrediantur celeſtem eccleſiam:
que p̱ ſion figuratur ⁊c̄. Nam ego eccleſia ſancta
Exultabo in ſalutari tuo .i. in chriſto ſalua/
tore. ſed infixe ſunt gentes .ſ. obſtinate in infi
delitate tanq̄ꝫ clauis damnationis in interitu
quē fecerunt id eſt in occiſione martyrū chriſti
vel chriſtianoꝝ quia hoc facto interitum gehēne de/
meruerunt. et multi tyranni dum interficerēt mar/
tyres: ſubito mortui ſunt: ⁊ ad inferna deſcēderūt.
vt patet de Egea: Quintiano: Lucrecio: et multis
alijs. In laqueo iſto quem abſconderūt cō/
prehenſus eſt pes eoꝝ .i. in laqueū mortis i/
ciderunt ſubito quem chriſtianis abſcondire in ſecre/
to cordis inferre cogitabāt. Multi eñ tyranni pre/
uenti ſunt morte qui tentabant chriſtianos occide/
re: et ſic fruſtrati ab intento: ipſi in laqueuꝫ mortis
temporalis ⁊ eterne inciderunt: vt patet de Julia/
no apoſtata: qui diſponebat occidere ſanctū Baſi/
lium epiſcopū ⁊ ciuitatem eius: quem antea in bel/
lo Perſarū beatus Mercurius a deo miſſus occi
dit. et patet in hiſtorijs de plurimis conſimilibus.

Conſequenter pſalmiſta proſequitur de iudicio
diſcuſſionis quod erit in fine mundi. Unde dicit:
Cognoſcetur dominus iudicia faciens
quia veniet filius hominis in gloria maieſtatis ſue
cum angelis: manifeſteqꝫ videbitur a toto mundo
vt patet Matth. xvj. Et tunc cognoſcet̄ ab omnib⁹
quoniā ipſe eſt verus dei filius: iudicia faciens taꝫ
contra malos: eos damnādo. q̄ꝫ pro bonis: electos
ſaluando: quos mō perſequunt̄ mali. et tūc erit qd̄
ſequitur in operibus manuum ſuarū com/
prehenſus eſt peccator quia tunc chrūs vni/
cuiqꝫ reddet ſm opera ſua. Et eſt verbum a ſimili
quando fur in furto: vel latro in latrocinio comp̄/
henditur: tunc manifeſtum habet iudicium mortiſ
contra ſe ferri. Unde ⁊ ſequitur: Conuertātur
peccatores in infernum id eſt per ſententiam
iudicis cōuertent̄ in infernum omnes gentes
que obliuiſcūtur deum .ſ. in fine vite morien/
tes ſine remedio penitentie. Et quia ſicut mali tūc
damnabunt̄ ad penas: ita iuſti premiabunt̄ in cele
ſtibus. Ideo ſubdit: Quoniā non in finē obli
uio erit paup̱is h̄ eſt: in finali iudicio non ob/
liuiſcetur deus de paupere .i. humili chriſtiano qui
nunc videtur oblitus inq̄ntum non liberat eū de⁹.
patiētia pauperū non peribit in finem
Minus dicit ⁊ plus ſignificat. quia meritum pa/
tientie non peribit: ſed magis coronabitur eternali/
ter. Exurge domine: non confortetur ho/
mo hoc eſt exurge ad iudicandū: ne homo malus
videlicꝫ tyrannus confortetur ſuper bonos: oppri/
mendo eos ⁊ preualendo in malicia. Sed celerius
exurge ad deijciendum eos et puniendū. Et hoc po
tiſſime intelligit̄ de antichriſto deijciendo ſm Caſſio
doꝛ: qui eſt futurus princeps omniū tyrannoꝛū et
perſecutoꝝ eccleſie Iudicentur gentes ſcilicet
omnes generaliter ſine exceptione: tam maiores ſcꝫ
principes: q̄ꝫ minores in conſpectu tuo Et h̄
fiet per chriſtum qui iudex omniū et rex regum eſt.
Ideo ſequit̄ Conſtitue domine legiſlatorez
ſuper eos .i. chriſtum qui eſt legiſlator euangelij
quem tu deus conſtitues iudicem viuorum ⁊ mor
tuoꝝ: ſm q̱ dicit̄ Act. x. Et hoc ideo vt ſciāt gē/
tes quia homīes ſunt ſcꝫ peccatores ⁊ iudican/
di. Ideoqꝫ non deberent ſe erigere contra chriſtum
qui eſt deus ⁊ homo: p̱ſequēdo eius fidem: quia in
iudicio manifeſte damnabit eos: et tunc ſcient chri
ſtum fore dominū omniū: et ſe homines miſeros ⁊
infelices peccaſſe cognoſcent. Ut quid domine
receſſiſti longe Hic iam pſalmiſta loquit̄ de
perſecutōne antichriſti que erit ante iudiciū: quam
in ſpiritu preuidit futuram in eccleſia fideliū. ideo
de futuro loquitur per modū preteriti propter cer/
titudinem prophetie. Dicit ergo Ut quid domine
receſſiſti .i. recedes longe: ſcilicet tempore p̱ſecutōis
antichriſti. Nam deus vbiqꝫ eſt. tamen dicitur lon
ge recedere a fidelibus quando non liberat eos in
tantis perſecutiōib⁹ maximis deſpicis ī opor/
tunitatibus: in tribulatione Illos eñ vide
tur deus deſpicere tanq̄ꝫ res nullius precij vel exti/
mationis quos non liberat tempore oportuno: q̊d
eſt tempus tribulationis. Dum ſuperbit im/
pius id eſt antichriſtus incenditur id eſt in/
cēdetur (Ponit eñ preſens pro futuro propter cer
titudinem p̱phetie) pauper hoc eſt. chriſtianus
populus: qui in humilitate chriſtū ſequitur: omni
genere cruciat⁹ torquebitur per antichriſtum: eo q̱
non obediet ſibi. Et ſic per incendium deſignatur
omnis cruciatus. quia ignis eſt maxime actiuitatiſ
ſuper omnia elemēta: vt dicitur .j. metheoꝝ. ideo cō/
prehendit alia ⁊c̄. Sed tamen comprehendū/
tur ſcilicet antichriſtus ⁊ ſatellites eius in con/
ſilijs quibus cogitant quaſi di. Sicut cogita
bunt cruciare chriſtianos diuerſis penis: ſic ipſi a
deo cruciabuntur innumerabilib⁹ ſupplicijs in in/
ferno. quia ſm doc. quando antichriſtus ſedebit in
papilione ⁊ adorabitur a multis: percutietur a deo
vel archangelo Michaele in monte oliueti. et ful/
minabitur ipſe et magna pars adherentium ſibi. et
ſic damnabūtur. Quoniam laudatur pecca/
tor id eſt: antichriſtus qui dicitur homo peccati ⁊
iniquus. ij. Theſ. ij. laudatur a ſuis tanq̄ꝫ eſſet de/
us ⁊ rex omniū in deſiderijs anime ſue quia
tales falſe laudes deſiderabuntur ab eo. et ini/
quus hoc eſt: idem antichriſt⁹ benedicetur
quia vt deus colitur. Exacerbauit dominuꝫ
peccator quia ex huiuſmodi laudibus adulan/
tium et cultibus eleuabitur in tantam ſuperbiam
q̱ blaſphemabit deum et chriſtum Jeſum: prouo/
cans iram dei ſm multitudinem ire ſue .i.

crudelitatis ⁊ indurate mentis contra deū⌊ nõn
queret⌋ ſcꝫ deū vt agat penitentiā. Non eſt de/
us in conſpectu eius id eſt nulli⁹ reputationis
erit deus coram ſe: quia vt ſcribitur.ij. Theſſal.ij.
Aduerſabitur ⁊ extolletur ſuper om̄e qđ dicit̃ de⁹.
oſtendens tanq̄ ipſe ſit de⁹ ⌊inquinate ſunt vie
eius in omni tempoꝛe⌋ id eſt proceſſus operū
ſuoꝛum ſemper polluti erunt peccatis ⁊c. Aufe/
rentur iudicia tua a facie eius⌋ quia in nul/
lo timebit dei iudicia ſuper ſeventura ⌊omnium
inimicoꝛum ſuoꝝ dn̄abit̃⌋ ſubijciendo eos.
Dixit enim in coꝛde ſuo non mouebor⌋ qꝛ
ex nimia elatione reputabit dominium ſuum foꝛe
ſtabile⌊a generatione in generationem: ſi/
ne malo⌋ ſupplendum eſt ero: quod expꝛeſſe habe
tur in Hebꝛeo. vt dicit Honoꝛius. hoc eſt ſine ma/
lo pene ero ſemper. Sic enim ſe in coꝛde reputabit
ex pꝛeſumptuoſa ſecuritate. Cuius maledictio
ne os plenum eſt⌋ ſcilicet in blaſphemādo chꝛi/
ſtum⌊ ⁊ amaritudīe⌋ ſcilicet precepti perſecutio
nis amare contra ſanctos⌊ ⁊ dolo⌋ ſcilicet in loq̄n
do: quia doloſis verbis multos decipiet⌊ ſub lin/
gua eius laboꝛ et doloꝛ⌋ ſcilicet quia pꝛecipiet
inferre laboꝛem tribulationis: ⁊ doloꝛē ſupplicij in
ſanctos chꝛianos vel laboꝛē ſeruitij ⁊ doloꝛē capti/
uitatis et hmōi. Sedet in inſidijs⌋ meditando
quomodo imponat inſidias ſanctis⌊ cuꝫ diuiti/
bus⌋ ſcꝫ huius ſeculi: in hoc ſibi adherentibꝫ⌊ in
occultis⌋ ſcꝫ conſiliādo⌊ vt interficiat inno/
centem⌋ .i. populū fideleꝫ in chꝛiſto. Oculi ei⁹
in pauperem reſpiciunt⌋ .i. in populū chꝛiſti/
anum humilē ꝓpter chꝛm̄ quō ꝑdat ꝯſiderādo ⌊in
ſidiat̃ in abſcondito quaſi leo in ſpelunca
ſua⌋ Et ſm̄ Honoꝛiū dicit̃ leo ꝓpter ferocitatē. Di
citur etiā in ſpelunca ſua ꝓpter occultam fraudu/
lentiā in ſimulata ſanctimonia hypocritica: quia ſi
cut leo ſeuiēs: raptos in ſpelūca ſua diſſipat. ſic ipe
in crudelitate captos: in dolo decipere ⁊ a fide diſſi
pare pꝛocurabit. Ideo ſequitur. Inſidiatur vt
rapiat pauperem⌋ id eſt humilem chꝛiſtianuꝫ
⌊rapere pauperem dum attrahit eum⌋ ſcꝫ
ad ſui veneratione ꝑ doloſam ſctitatē quē toꝛmen/
tis flectere non potuit. In laqueo ſuo humilia
bit eum⌋ ſcꝫ decipiendo finaliter eum qui ſibi cō
ſentiet. ⁊ tandem ⌊inclinabit ſe⌋ ſcꝫ demittendo
ad queqꝫ vicia ⁊ flagitia libere perpetranda. ⁊ incli
nando ſe ab omni rectitudine rationis debite que
naturaliter depꝛecatur ad optima.iij. Et hic⌊ ⁊ ca/
det⌋ ſcꝫ diuina ꝟtute a dominio ſuo⌋ cuꝫ domi/
natus fuerit pauperū⌋ ſcꝫ chꝛianoꝝ ꝑ tyrāni/
dem ſuā humiliatoꝝ. Dixit em̄ in coꝛde ſuo
oblitus eſt deus⌊ ſcꝫ maloꝝ factoꝝ non habēs
noticiā. Veruntn̄ hoc falſo dicit ⌊auertit facieꝫ
ſuam ne videat in finem⌋ Ex hoc videt̃ ꝙ erra
bit ⁊ fautoꝛ erroꝛis erit hmōi. vicꝫ ꝙ diuina pꝛoui/
dentia non ſe extendat ad iſta inferioꝛa. Exurge
domine deus⌋ Hic iam ꝯſequenter ꝓſequit̃ pš.

antichꝛi deiectionem finalē que ſiet virtute diuina
ad p̄ces ſanctoꝝ. quod ſimil'r Dauid p̄uidēs: oꝛan
do dicit: Exurge dn̄e deus. Nā videbit̃ doꝛmire an
tichꝛiſti tp̄e: eoꝙ tanta mala ꝑmittat eum agere. et
ꝑ conſequēs videt̃ exurgere qn̄ incipiet eū deijcere.
et exaltetur manus tua⌋ .i. ptās tua ad illū ꝑ/
cutiēdū⌊ ne obliuiſcaris paupeꝝ⌋ .ſ. chꝛiano
rū: dimittēdo eos in tali ꝑſecutione. Propter q̄d
irritauit impius⌋ .ſ. antichꝛiſtus ſuis blaſphe/
mijs⌊ deū: dixit em̄ in coꝛde ſuo non requi/
ret⌋ ſcꝫ facta mea ad puniendū. Uides⌋ ſciliꝫ tu
deus cui oīa ſunt apta⌊ qm̄ tu laboꝛē ⁊ doloꝛē⌋
ſcꝫ q̄ infliget ſanctis tuis antichꝛiſtus: vt ſ̄. dictū
eſt⌊ conſideras⌋ ſcꝫ ad puniendum ⌊vt tradas
eos⌋ ſcꝫ antichꝛiſtū ⁊ ſatellites eius ⌊in manus
tuas⌋ .ſ. tue iuſticie exequende in eis. Tibi dere
lictus eſt pauper⌋ .ſ. chꝛiſtianus populus tue
gratie eſt cōmendatus: tanq̄ in te ſolo ſpem totam
ponēs⌊ oꝛphano tu eris adiutoꝛ⌋ Oꝛphanus
dicit̃ qui nec patrē nec matrē habet. Pupillus aūt
q̄ tm̄modo pꝛe caret. Hic aūt oꝛphan⁹ dicit̃ popul⁹
chꝛiſtianus: q̄a antichꝛiſti tp̄e videbit̃ q̄ſi ſine patre
ꝓtegente: ⁊ ſine mr̄e cōpatiēte. Contere bꝛachi/
um⌋ .i. potētiā ⌊pctōꝛis ⁊ maligni⌋ .i. antichꝛi
⌊q̄retur pctm̄ illius ⁊ nō inuenietur⌋ Hoc
đr ad ſignificandū ꝙ lꝫ aliq̄ remanētes poſt moꝛtē
antichꝛi ex cōplicibꝫ vel adherētibꝫ illius q̄rerēt ꝑſe
cutionis pctm̄ in mđo contra chꝛiſtianos aliq̄s mo
liri. tn̄ non inueniet̃. q̄a detecta falſitate antichꝛiſti:
oēs homīes ꝯuertent̃ ad chꝛm̄. et ſic total'r peribit
ipſe ⁊ ſui in pctō ſuo: itaꝙ amplius non erit ꝑſecu/
tio chꝛianoꝝ. quia tunc apparebit manifeſta pote/
ſtas ⁊ dominiū chꝛiſti. Iđo ſubdit̃: Dn̄s regna
bit in eternum: ⁊ in ſeculū ſeculi⌋ quia ptās
chꝛiſti eſt eterna ⁊ regnum q̄d non auferet̃ Dan̄.vij
⌊peribitis gentes⌋ .i. tu antichꝛiſte ⁊ tui cōpli/
ces gentilitatē ſeq̄ntes in idolatria antichꝛiſti queꝫ
ꝓ deo coletis⌊ de terra illius⌋ .ſ. dn̄i ieſu. hoc eſt:
de terreſtri eccleſia et de terra viuentium: in eternā
damnationem. Et quia hoc erit ad petitionem ſan
ctoꝝ: ſicut ſupꝛa dictum eſt. Ideo ſequit̃: Deſide
riū paupeꝝ exaudiuit dn̄s⌋ .ſ. q̄ petebāt libe/
rari a talibꝫ ꝑſecutiōibꝫ⌊ p̄parationē coꝛdis eo
rū audiuit auris tua⌋ Iſta p̄paratio coꝛdis eſt
ꝓpoſitum firmū p̄parandi ſe in templū ſpūſancti:
et ad ꝑcipienda celeſtia ab initio p̄parata habitacu
la. Hanc itaqꝫ de⁹ exaudiet qn̄ in iudicio reſuſcitā/
do glorioſe in coꝛpoꝛe et anima eos introducet. vt
hic dicit Honoꝛius. Vn̄ ⁊ ſubdit finaliter conclu/
dendo Iudicare pupillo et humili⌋ .i. pꝛo po
pulo chꝛiſtiano: vt pꝛedictum eſt ſepius. Iudicare
inquit dando glorioſa p̄mia in coꝛꝑe ⁊ anima ipis
Et conſimil'r iudicare eoꝝ ꝑſecutoꝛibus eterna ſup
plicia in coꝛpoꝛe ⁊ anima: ſm̄ ꝙ iuſticia tua requi/
rit⌊ vt non apponat vltra magnificare ſe
homo ſuper terram⌋ hoc eſt: ſic erit iſtud iudi
cium ꝙ faciet finem huic mundo: ita vt decetero

nec antichriſtus nec aliquis hō peccator magnificabit ſe ſuꝑ terram in ꝑpetuū.

Pſalmus.x.

IN domino cōfido ꝛc. Hunc pſalmū a Dauid factū doctores varijs modis exponunt. qa cōuenit expoſitioni tā de capite: hoc eſt chřo: q̄ʒ de corꝑe.i. de eccleſia chři: q̄ʒ de quolibet mēbro chriſti.i. de omi fideli. Sic q̄ꝑpe facti ſunt pſalmi plurimi q̄ cōueniēter de vnoquoqʒ p̄dictoꝝ ꝛ de omnibꝫ ſimꝉ exponi p̄nt. Sed q̄m confuſio eſt memorie inimica: et ꝓlixitas tediū parit. Ideo in hoc ꝛ etiam in alijs hmōi pſalmis ꝓpoſui accipe vnam cōpendioſam expoſitōem generalē que cōuenit moralitati. Qui aūt velit poſſet de facili aliter applicare iuxta ſui animi saporē. ſicut ꝛ doctores ꝯſueuerūt in talibꝫ. Nā Aug. hūc pſalmū exponit in ꝑſona eccl'ie aduerſus hereticos Alij aūt de capite. hoc ē: de chřo tanq̄ʒ ſit vox chriſti aſſimilantꝭ ſe paſſeri tranſmigrāti in montē ꝛc. Et p̄terea alij aliter. Nihilo minus tm̄ intētio generalis huius pſalmi eſt fideles chriſti in bono roborare ꝛ in eo ꝑſeuerare: ne in vicia declinādo pereant ad penas gehenne. Proinde pſalmiſta dicit ſic loquendo in ꝑſona cuiuſlibet iuſti general'r. **In domino confido** .ſ. ego chriſtianus: totam ſpeʒ in chriſto ponendo: non in rebus trāſitorijs. Sed qa talibus occurrunt tentatiōes a diabolo et alijs: Jō ſubdit **quoniam dicitis anime mee** .ſ. ſuggerendo o vos demones vl' eius membra **tranſmigra in montem ſicut paſſer** Quid h̄ vult dicere: Notandū eſt ꝙ paſſer eſt auis inſtabilis et vaga ac libidinoſa: vt dicit Phus: que ſepe migrat volando in alta muroꝝ ꝛ montiū. Ideoqʒ ſignificat in hoc ſenſu accipiendo eos: qui tentationibꝫ cedunt: et īſtabiles ſuut in bono: ac vagi ad varia vicia ꝛ carnis deſideria: ꝛ ſepe in alta volantes per ſuꝑbiam. Eſt ergo ſenſus: Quomō dicitꝭ anime mee vt tranſmigrē in montes ſuꝑbie de valle humilitatis: ꝛ ſm̄ paſſeris in modum inſtabilis in bono: ac vicioſis affectibus deſeruiēs. q. di. Non mihi talia ꝑſuadeatis vos tētatores. quia nolo conſentire vobis. ſed in domino confido: qui me p̄ſeruabit a vicijs confirmando in bono. Quare aūt ſe anima fidelis ab hmōi ſuggeſtione ſeq̄nda caueat: ſubdit d. **Quoniam ecce peccatores** .i. demones q̄ antonomaſice dicunꝉ peccatores: eoꝙ obdurati ſunt in peccato ſuo ꝛ alios quoſqʒ ad peccata inſtigant. Iſti pctōres **intenderūt arcum** .ſ. tentatōis ꝑiculoſe: dānatiōis: ꝛ mortꝭ eterne **parauerunt ſagittas ſuas** .i. ꝯcupiſcentias carnis ꝛ mundi: quibus aīas ſauciant ſicꝭ ſagittꝭ ignitꝭ: alōge ꝛ a ꝑpe has ordinauerūt **in pharetra** .i. in loco ꝛ tꝑe ꝯueniēti ad decipiēdū. ſicut pharetra eſt locꝰ cōueniens ſagittis ad habendū eas ꝛ accipiendū ex ea ꝑ ſagittādo. Ideoqʒ ſubdit **vt ſagittēt in obſcuro** .i. inſidioſe ꝛ doloſe vulnerent ꝑ vicia **rectos corde** .i. bonos homīes quos poterunt decipere. **Quoniam que ꝑfeciſti deſtruxerūt** .i. mādata ꝑfectionis deſtruere conati ſunt ipſi peccatores: hoc eſt demones: ſiue intellectū veꝝ ꝑuertēdo ī aliquibus vt in hereticis: ſiue malis operibꝫ preuaricari faciendo: vt patet in malis chriſtianis. Vel h̄ dicit: quia opera ꝑfectionis que deus oꝑatur in viris ꝑfectꝭ: puta epiſcopis: religioſis: ꝛ hmōi: deſtruxerunt freq̄nter ipſi demones īnq̄ntū tales vincūt per tentationes ꝛ cadere faciūt in peccatū ꝑ qḋ mortificanꝉ oꝑa bona. et ſic in eis deſtruunꝉ vt non ſint meritoria vite etne ꝛc. **Iuſtus aūt quid fecit** quaſi di. homo iuſtꝰ in bono ſtabilis nil tale fecit. quia tentationi non ceſſit: ſed in iuſticia ꝑſeuerauit. Hoc aūt ex eo: qa **Dn̄s in templo ſctō ſuo** h̄ eſt in aīa iuſti tanq̄ʒ in templo eſt ꝑ gr̄am ꝯſeruās et ꝓtegens eā ne cadat in tentationes **Dominus in celo ſedes eius** q: in celeſti regno quieſcit et regnat deus cum ſanctis ꝑ gloriam qui etiā eſt ī celo.i. in corde iuſti: quod dr̄ celum: q: celeſtis eſt conuerſationis: ꝛ quia celatꝭ deū in ſe habitātē: iuxta dictū apl'i Habitare chřm per fidem in cordibus veſtris. **Oculi eius in pauperem reſpiciunt** id eſt in humilē: dando gratiā ꝑſeuerandi **palpebre eius interrogant filios hoīm** q: ſcrutatꝉ cogitatiōes ꝛ actꝰ ſinguloꝝ. q. d. Ideo debet q̄libet cauere pctā: quia iudicādo interrogabit oēs filios hoīm examinando de oībꝫ actibꝫ. Sed q̄re dicit ꝙ palpebre eius interrogāt: Rn̄detꝉ ꝙ palpebre habēt tegere oculos dormientis: Ideoqʒ per hoc ſignificatur ꝙ deus iudicabit etiam ea in hoībꝫ q̄ nūc putanꝉ ꝙ non videat quaſi dormiens: eoꝙ punire differt. **Dn̄s interrogat iuſtum** .ſ. examinando quomō in bono ꝑſeuerauerit **et impiū** .ſ. q̄t mala cōmiſerit. et cur ſe nō emēdauerit **qui aūt diligit iniquitatem** .ſ. in ea ꝑmanēdo **odit aīaʒ ſuam** quia eam preparat mittere ad gehennam vbi ſunt grauiſſima ſupplicia. Nam deus **Pluet ſuper peccatores laqueos** hoc dicit: quia frequenter ſubito ꝛ improuiſe moriuntur ſicut illi qui incidunt in laqueū abſconditū. Et erit **ignis ſulphur** .i. fetor intolerabilis **et ſpūs procellarum** .i. remorſus cōſcientie turbate **pars calicis eoꝝ** Quare nō dicit calix: ſed pars calicis eoꝝ: Rn̄detꝉ ſm̄ Lyram ideo: quia in gehenna tanta eſt pena ꝙ non pōt verbis exp̄mi totaliter: ſed tm̄ ꝑ ꝑte. vel q: vnuſq̄ſqʒ q̄ntū demeruit ꝑ pctā: tantam ꝑtem tormētoꝝ habebit bibere. **Quoniam iuſtus dn̄s ꝛ iuſticiā dilexit: eq̄tatē vidit** ſcʒ ad remūerandū in celo **vultus eius** ſicut iniquitatē videt puniendā.

Pſalmus.xi